Haber

SON HAVADİSLER

AKŞAM POSTASI

Haber B.M. No.223

İdare Tel. 24370 - Sene 11 — SAYI: 3323 | 24 MAYIS — 1941 CUMARTESİ | Yazı işleri Tel. 23872 | Fiyatı 5 KURUŞ

Her akşam:

Girit Harbi

Vahşi bir sahne, fakat itiraf etmeli ki güzel bir sahne! Esatiri Girit muharebeye biraz necabet verdi. İnsanlar yani fertler kıymet buldular. Her muharip şahsi kıymetini gösterebiliyor ve iki taraf da hemen hemen müsavi silâhla döğüşüyor.

Yazan:

Hüseyin Cahit Yalçın

Bizzat İngiliz başvekilinin dediği gibi, Giritte çok alâkaya değerli ve garip bir muharebe cereyan ediyor. Bu adetâ meraklı bir spor müsabakasına yahut at yarışına benzedi. Mizanseni pek nadide ve romantik. Modern harbin makine çirkinliklerinden uzaklaşıyoruz. Esatir devri zihnimizde canlanıyor. Evvel zaman içinde, bugünkü Girit adasında De'dale oğlu İcare ile beraber çıkılması zor bir mağaraya hapsedilmişti. Oradan kurtulmak için kuş tüylerinden kanatlar yaparak balmumu ile tutturmuş ve bu kanatlarla havalanmıştı. Fakat oğlu İcare hissettiği gurur sevkile, çok yükseklere doğru uçmuş ve güneşin harareti ile balmumu eriyince denize düşüp boğulmuştu. Esatiri tayyarelerin icat edildiği bu güzel adaya şimdi, Londra radyosunun tasvirine göre, gökten yağmur gibi insan yağıyor! Bunlar paraşütlerle Giride sıçrayan Alman gençleridir. Yükseklerde de uçtukları halde güneş kanatlarını eritmiyor ve kendileri ölü yahut diri bir halde adanın her tarafına iniyorlar.

Öyle bir muharebe ki ne tank var, ne büyük top. İngilizler avcı tayyarelerini bile buradan Mısıra yahut Filistine gönderdiler. Öyle anlaşılıyor ki avcı tayyarelerinin hüner göstermelerine imkân verecek mükemmel ve modern tayyare meydanları hazırlıyabilmek çok zor. Bilhassa uzun zamana pek ihtiyaç gösteriyorlar. Çünkü İngilizler altı aydanberi Girit adasında bulundukları ve adanın ehemmiyetini pek iyi takdir ettikleri halde şimdi kendilerinin avtayyarelerini barındıracak modern meydanlar tesis edememişlerdir. Onun için, tayyare silâhını bir tarafa attılar ve Alman paraşütçülerine süngü, tüfek ve mitralyöz ile saldırdılar. Harp cephesi yok; plân yok; belki kumandan bile yok! Erkânıharbiye ve kumandan ön safta boğuşuyor; herkes kendi başına, kendi bildiği gibi harbetmeğe çalışıyor. Hattâ Girit kızları ve kadınları bile bıçağa ve silâha sarılmışlar. Paraşütler bazan İngiliz kuvvetlerinin kucağına düşüyor ve muharebe bir kurban kaydediyor. Yalnız, İngiliz donanması adaya gemi yaklaştırmamağa uğraşıyor ve galiba da muvaffak oluyor. Girit denilince şimdi baştan aşağı hay huydan, boğaz boğaza, bıçak bıçağa, karanlıkta ve aydınlıkta bir döğüşmeden ibaret yekpare bir sahne düşünüyoruz. Neler cereyan ettiğinden haberimiz yok, İngilizler vaziyete hâkim olduklarını söylüyorlar. Almanlar galebelerden, işgallerden bahsediyorlar. Zannederiz ki her iki taraf da ne olduğunun farkında değildir. Ve plânörlerle, tayyarelerle, paraşütlerle Almanlar ya muhakkak bir ölüme, ya zafere doğru kendilerini atıyorlar.

Yahşi bir sahne, fakat itiraf etmeli ki güzel bir sahne! Esatiri Girit muharebeye biraz necabet verdi. İnsanlar yani fertler kıymet buldular. Her muharip şahsi kıymetini gösterebiliyor ve iki taraf da hemen hemen müsavi silâhla döğüşüyor. Eski kahramanlık devrelerinden kopup binlerce sene sonra gözlerimiz önünde canlanan bu sahne bizim için o kadar yepyeni, o kadar cazip bir şey ki mücadeleden kimin galip geleceğini, kimin mağlûb çıkacağını düşünemiyorum. Galibi de sevieceğim, mağlûba da hürmet edeceğim. Çünkü burada beşinci kol, ahlâksızlık ve kahir makineler değil insanlar çarpışıyor.

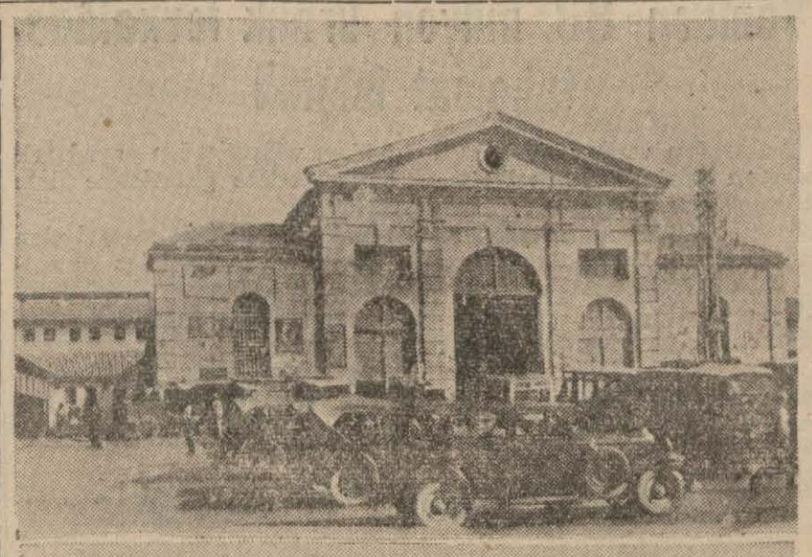

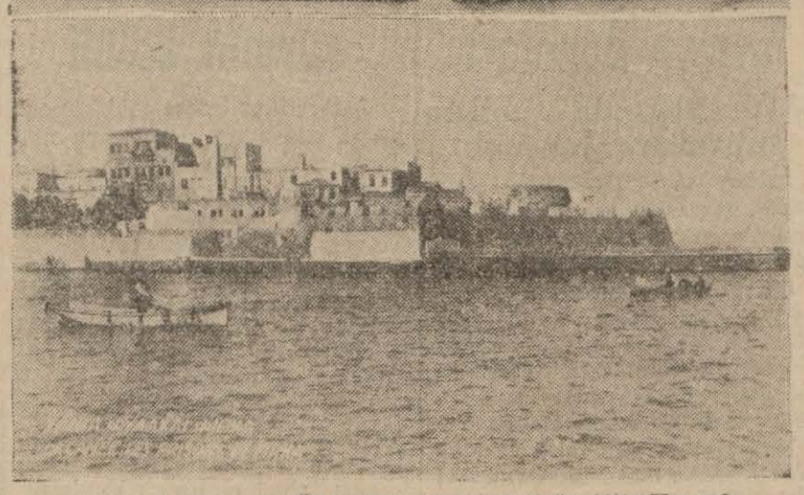

Giritten iki manzara: Üstte Hanyada vali konağı. Altta Hanyada "Firka,, namile maruf hapishane

Giritte Muharebe devam ediyor

Almanlar

Yalnız Maleme üssünde tutunabildiler

16 Alman nakliye tayyaresi düşürüldü

Denizden ihraç teşebbüsü akim kaldı

Kahire, 24 (A. A.) — Bugüne kadar Giride giden Alman nakliye tayyarelerinden 16 sı düşürülmüştür.

Kahire, 24 (A.A.) — Girit vaziyeti hakkında beyanatta bulunan askeri sözcü şunları söylemiştir.

Maleme hariç olmak üzere Giritteki diğer üsler de harekât heyeti umumiyesi itibariyle iyi

(Devamı 4 üncüde)

KANİJE Muhasarası

Türk tarihinin insanlığa gurur verecek şanlı sahifelerini anlatan

Büyük vatan şairi Namık Kemalin bu ölmez eseri

VAKIT

Refikimizde

Bu sabahtan tibaren basladı

Takip etmenizi tavsiye ederiz

Bağdatta 4 yangın çıktı

Kral Naibi Iraka avdet etti

Bir hükûmet teşkil edecek

Bir Iraklı general ile 20 subay ve 90 erbaş esir edildi

Londra, 2 4(A. A.) — B. B. C. İngiliz tayyareleri Bağdadı şiddetle bombardıman etmişlerdir. Dört yangın çıkmıştır. Musul tayyare meydanı bombalanmış, 4 tayyare tahrip edilmiştir.

KRAL NAİBİ IRAKA DÖNDÜ

Londra, 24 (A. A.) — Salâhiyettar bir kaynaktan haber alındığına göre Kral Naibi Abdülilâh Irak arazisine girmiştir. Yakında

(Devamı 4 üncüde)

Bir İngiliz kruvazörü kumandanı

Giride denizden ihraç teşebbüsünün

Nasıl akim bırakıldığını anlatıyor

Londra, 24 (A.A.) — B.B.C:

Almanların Giride sevketmek istedikleri ilk vapur kafilesini tahrip etmiş olan İngiliz filosunun kruvazörlerinden birinin kumandanı, şu tafsilâtı vermiştir:

— Çarşambayı perşembeye bağlıyan gece esnasında, gemilerimiz, Giridin açıklarında devriye gezerlerken

(Devamı 4 üncüde)

Feriköyünde bu sabah Bir cinayet işlendi

Bir genç eniştesini öldürdü

Sebep kaynana gelin kavgasıdır

Bu sabah Feriköyde aile geçimsizliği yüzünden bir cinayet olmuş, ve bir genç eniştesini bıçakla ağır surette yaralıyarak öldürmüştür.

Bu sabah, vaka mahallinde yaptığımız tahkikata nazaran hâdise şöyle cereyan etmiştir:

Feriköydeki rum kilisesi civarında Civelek sokak 17 numarada Hüsnü isimli bir otomobil tamirci-

(Devamı 4 üncüde)

Bu sabah öldürülen Hüsnü

Bu sabah kanlı boğuşmanın cereyan ettiği sokak

Suriyedeki Fransız harp malzemesi

Iraktaki Raşit Ali hükûmetine gönderilmiş

Kahire, 24 (A. A.) — B. B. C: Kudüs radyosu bir Fransız tayyare filosunun Filistine vardığını bildirmiştir.

***

Londra, 24 (A. A.) — Suriyedeki Fransız makamlarının Raşit Ali kuvvetlerine harp malzemesi gönderdikleri haberi Londrada büyük bir infialle karşılanmıştır.

***

Londra, 23 (A. A.) — Mühürhas lordu Attlee, dün avam kamarasında şu beyanatta bulunmuştur:

Suriyedeki Fransız teçhizatının fazlasının İrak asilerine verildiğine inanılabilir. Suriyedeki Fransız makamları, tayyare meydanlarını Almanların emrine vermişlerdir. Bunlardan başka, Vişi hükûmetinin Suriyede Almanlara yaptığı yardımın tam genişliği hakkında İngiliz hükûmeti sarih tafsilâta malik değildir.

İtalyan Genel Kurmay muavini istifa etti

Roma, 24 (A. A.) — İtalyan genel kurmay reis muavini ve harbiye müsteşarı iki vazifesinden de istifa etmiş, istifası kabul edilmiştir.

Hacı Üves mahallesi cinayeti

Katil polis bu sabah müddeiumumiliğe teslim oldu

Katil iki gün üç gece yıkık yerlerde arsalarda saklanmış

Üç gün evvel Fatihte, Hacı Üneys mahallesinde eski nişanlısı 15 yaşında Dondurmacı Hayrinin kızı Hayrünnisa ile kızın arkadaşı 14 yaşında Şükranı tabanca ile öldüren katil polis Ali Cemil Özdemir bu sabah saat 9 da kendi kendine adliyeye gelerek, müddeiumumiliğe teslim olmuştur.

Katil, yırtık pırtık bir sivil elbise giymiş bulunuyor ve teessürden çökmüş, bitmiş bir halde görünüyordu. Sakalları uzamış, üzeri toz toprak içindeydi.

Cinayet tahkikatını idare eden müddeiumumî muavini Edip Ünalerzen kendisini sorguya çekmiş ve bundan sonra katil sorgu hâkimliğine gönderilerek tevkif olunmuştur.

32 yaşında orta boylu birisi olan Ali Cemil Özdemir müddeiumumiliğe verdiği ifadesinde işlediği tüyler ürpertici cinayeti şöyle anlatmıştır-

"— Hayrünnisayı çok seviyordum, son zamanlarda yüzçe-

(Devamı 4 üncüde)

Fener yolunda feci bir kaza

Birisi kamyon altında kalarak öldü

Bu sabah Anadolu feneri yolunda bir kamyon kazası olmuş ve Yakup adında birisine ait bulunan taş yüklü bir kamyon henüz hüviyeti tesbit olunamıyan birisini çiğnemiştir.

Tekerlekler arasında bir müddet sürüklenen kazazede hemen ölmüş, kamyon şoförü yakalanmıştır.

Ölenin cesedi teşhir maksadile morga kaldırılmış, tahkikata başlanmıştır.

Bir sabıkalı iki fırıncıyı ağır yaraladı

Kendisi de diğer fırıncılar tarafından sopa ile döğüldü

(Yazısı 4 üncüde)

ÇERÇEVE

Bir hesap

Necip Fazıl Kısakürek

Avrupanın sathı, Alman ordularını emen bir kurutma kâğıdı olmuştur. Bütün dünyayı boyamak üzere Berlin noktasından devrilen hokka, bütün Avrupayı siyaha boyadıktan sonra rengini daha uzaklara ulaştıracak seyyal mürekkebi nerede bulacaktır?

Yalnız haşin kuvvete dayanan bir politika, yer yüzündeki bütün çekirgeleri, toplar, tüfekler, tanklar ve paraşütlerle teçhiz etmeden, insanlığı çepçevre zapt ve ihata etmek gayretini nasıl idame edebilir?

Günün büyük suali ve meselesi işe bu!..

Almanya, Avrupanın 7 milletini silâh kuvvetiyle, 5 milletini de ayni kuvvetin telkin zehiriyle felce uğratmıştır; fakat umumi nüfusu, kendi nüfusunun iki mislini geçen bu milletlerin başında ordusuna teker teker nöbet bekletmeğe mecbur...

Mutlak asgari hadlerle her milletin başında kaç fırka bekletmeğe mecbur olduğunu hesapliyalım:

Bütün Polonyada	5 fırka
Bütün Norveçte	3 „
Bütün Hollandada	3 „
Bütün Belçikada	3 „
Bütün Fransada	10 „
Bütün Yugoslavyada	5 „
Bütün Yunanistanda	5 „
Mecmuan	34 fırka

Tam mânasile emin olamıyacağı memleketlerde ordu zabıta kuvvetleri; ve ayrıca münakale, muvasala, muhafaza ve menzil emniyetine memur müfrezeler:

Bütün Çekoslovakyada	3 fırka
Bütün Danimarkada	2 „
Bütün Macaristanda	3 „
Bütün Romanyada	3 „
Bütün Bulgaristanda	3 „
Mecmuan	14 fırka

Bunlar ,Almanların birçok memleketi murakabe ettirdiği izci teşekkülleri ve sair muavin ve yardakçı kuvvetlerden başka bulundurmaya mecbur olduğu asli kuvvetler... Korkulu rüya görmeğe gelmez...

Şimdi Almanya garp cephesinde İngilizlere karşı seyyal ordu vazi-

(Devamı 4 üncüde)

Düşündüğüm Gibi

Yeni tercüme edilmiş bir eser münasebetile

Aziz Ziya, Rosa Lüksemburg'un (Sosyal demokrasinin buhranı) adlı eserinden Türkiyeye ait olan kısmını tercüme etmiş ve kendisinin de ilâve ettiği ön söz ve şahsi notlarile daha da zenginleştirerek "Osmanlı devleti ve Alman emperyalizmi" ismi altında bir broşür halinde neşretmiştir.

Yirmi beş sene evvel çıktığı halde bugünün meselelerine de sıkı bir alâka ile bağlı olduğu için ehemmiyetini hiç kaybetmemiş olan bu eser Rosa Lüksemburg tarafından lâtince "Daha genç,, mânasına "Junius" müstear adıyla çıkarıldığı için cihan edebiyatında "Junius broşürü" namile şöhret bulmuştur. 1914 cihan harbinin emperyalist mahiyetini iyi bir şekilde tebarüz ettiren bu eserde Avrupa emperyalist devletlerinin harp gayeleri izah edilirken, Alman emperyalizminin Türkiye ve Küçük Asya üzerinde beslediği emeller de açıkça gösterilmekte dir.

Birinci Cihan harbinden evvelki Alman sanayii büyük bir inkişaf göstererek İngiliz ve Fransız sanayiine karşı çok kuvvetli bir rakip vaziyetinde bütün Avrupa kıtasında kendisine müstesna bir mevki kazanmıştı. Hattâ bizzat bu memleketlerin dahili pazarlarına kadar sokulabilmişti. Fakat Avrupa dahilinde temin ettiği sürüm pazarları müterakki Alman endüstrisi için kâfi değildi. Avrupanın dışında da bütün cihan mikyasında kendisine sürüm pazarları, ham madde menbaları ve iktısadi nüfuz mıntakaları aramak mecburiyetini hissediyordu. Bu yayılma ihtiyacı karşısında, bilhassa önüne dikilen İngiliz imparatorluğunun deniz hâkimiyetini kıracak kadar denizcilikte ileri gidemeyince kendisine müstemleke ve nüfuz mıntakaları arıyan Alman emperyalizmi kara yollariyle bu gayeye ulaşmak zorunda kalmıştı. Ve işte bu sebepledir ki şarka müteveccih bir yayılma plânının başlıca yolu olarak meşhur (3 B) hattı diye kısaltılarak ifade edilen Berlin - "Bizans" - İstanbul - Bağdat hattı projesi ortaya çıkmıştır. Bu plânın tahakkuku ile Alman emperyalizmi Küçük Asyada yerleşecek, Mısır ve Hindistan üzerinde iktısadi nüfuzunu tesis edecekti. Broşürde bu mesele oldukça iyi bir şekilde gösterilmiştir. Gayet bariz emperyalist bir karakter taşıyan birinci cihan harbine Osmanlı imparatorluğu müttefiklerle yani Almanlarla beraber girmişti. Bu harbin Türkiye için o zaman milli bir mahiyet taşımadığı aşikârdır. Lüksemburg broşüründe birtakım hatalar meyanında emperyalizm devrinde artık milli harplerin olmıyacağını iddia etmek suretiyle nazari bir hataya da düşmüştü. Halbuki emperyalizm devrinde de müstemleke ve yarı müstemleke milletlerinin açacağı milli harpler olduğu gibi, hususi şartlar altında emperyalist harbin milli bir harp şekline tekâmülü de mümkündür. Netekim 1914 emperyalist harbine emperyalist koalisyonlardan birinin bir unsuru olarak giren Türkiye, bu harbin sonunda kendi milli kurtuluş harbini yapmıştı. Yani Türkiye için emperyalist harbi olan 914 harbi, sonunda da milli bir harp karakterini almıştı.

Bugünkü harpte de Alman emperyalizminin yukarda bahsı geçen emelleri beslediği gayet açıktır. Netekim harbin bugünkü safhası Almanyanın kara yolundan İrak, Mısır ve Hindistan üzerinde nüfuz tesis etmek istediğini bariz bir surette gösteriyor.

Broşürün sonuna ilâve ettiği notu ile bu siyasette hiçbir değişiklik olmadığını söylemekle Bay Aziz Ziya isabet göstermiştir. Fakat Almanya için eskisine benziyen bugünkü vaziyet Türkiye için büsbütün başka bir manzara arzetmektedir. Bu nokta tebarüz ettirilmemiştir. Almanyanın bu gayesini tahakkuk ettirmek için meşhur (3 B) planının yeniden tatbiki karşısında Türkiyenin milli istiklâli bahis mevzuu olmaktadır ve Türkiye bu yüzden uğrıyacağı tecavüz karşısında harbe girmek mecburiyetinde bırakılırsa milli istiklâlini korumak için milli bir harbe girişmiş olacaktır ve bu birinci cihan harbi sonunda muvaffakıyetle başardığı milli kurtuluş harbinin tabii bir devamı olacaktır. Görülüyor ki bugünkü emperyalist harpleri içinde de milli harpler olabiliyor, meselenin bu cihetini broşürün Türkiyeyi alâkadar eden kısmındaki en büyük noksandır.

Suat Derviş

Haber Şehirden ve Memleketten

İnşaat alât ve edevatı sahipleri

Bir hafta zarfında malları hakkında beyanname verecek

Yol inşaatına mahsus alât ve edevat bulunan hükmî ve hakikî her şahıs dünden itibaren bir hafta içinde bir beyanname vermeğe mecburdur. Bu hususiaki koordinasyon kararı da neşredilmiş bulunmaktadır.

Beyanname ile bildirilmesi mecburî tutulan yol alât ve edevatı şunlardır: Kazma ve kazma sapı, kürek ve sapı, balyoz (6 ilâ 10 kilogramlık), tokmak (3 ilâ 5 kilogramlık, çelik manivelâ (8 ilâ 10 kilogramlık), baramin çeliği (20 ilâ 25 milimetre kalınlığında) balast çekici, konkasör, demir el arabası, ahşap el arabası, çadırlar.

Nafıa Vekâleti, sahiplerinin işlerine sekte vermeden bu âlât ve edevatı değer fiatla satınalmağa mezundur.

Irakta kalan ticari eşyamız

Transit olarak Tahran yolile getirtilecek

İraktaki ticaret eşyamızın memlekete nakli için Bağdadda, sefirimizin reisliği altında bir komisyon toplanmıştır. Bu toplantıda Bağdat ticaret ataşemiz, devlet demiryolları tarafından gönderilen bir müfettiş, ziraat bankasının İrakta nakliye ve gümrük işlerine bakan iki memuru da hazır bulunmuştur.

İraktaki eşyamızın durumu iki kısma ayrılmaktadır. Biri, Basradan Bağdat civarına getirilmiş bulunanlar ile Basrada kalan eşya, Bağdattaki ticaret eşyamız normal vasıtalarla memleketimize getirilmektedir. Basrada bulunan ithalât eşyamız için de İran transit yolundan istifadeye karar verilmiştir. Nakliyatın yakında başlaması mümkündür.

Basradaki transit eşya Basra körfezi üzerinden Koruman Şaha, buradan da nehir yoluyla veya kamyonla İhvaza, İhvazdan da demiryolu yahut denizden istifade ederek Benderbuşire, daha sonra da Tahrana gönderilecektir. Tahrandan ilerisi için Tebrizden ve arinsit yolundan istifade etmek mümkündür.

Üç amele kezzapla yandı

Dün akşam üzeri Sirkecide Antalya anbarı namına Bulgaristandan gelen kezzaplar rıhtıma indirilirken Damacanalardan biri vinç üzerinde kırılmış, Yusuf, Nuri ve Mehmet isimli üç hamal dökülen kezzapla muhtelif yerlerinden yanmışlardır.

Millî Müdafaamız için

Yeniden 83 milyon liralık fevkalâde tahsisat istendi

Ankaradan verilen bir habere nazaran hükûmet millî müdafaa ihtiyaçlarına sarfedilmek üzere Büyük Millet Meclisinden 83 milyon liralık fevkalâde tahsisat istemiştir. Buna ait lâyiha, dün Meclise verilmiştir. Lâyiha, bütçe encümenine sevkedilmiştir.

Maarif Vekilliği orta okul muallimlerinin bugünden itibaren 15 temmuza kadar bulundukları vilâyetlerden ayrılarak başka yerlere gitmelerine izin vermiştir.

Yalnız idare işile meşgul olan direktör ve muavinler bu müsaadeden istifade edemiyecekler, vazifeleri başında bulunacaklardır.

Öğrendiğimize göre ilk okul erkek öğretmenleri de bu kayıttan istifade edeceklerdir.

Yüzde beş faizli hazine bonoları

Lâyiha yakında Mecliste müzakere olunacak

Ankaradan bildirildiğine göre, yüzde beş faizli hazine tahvilleri ihracına dair kanun lâyihası Meclis ruznamesine alınmıştır.

Lâyihanın encümenlerde aldığı şekle göre banka ve şirketlerin ayırtmakta oldukları şirketlerin ayırmakta oldukları karşılıklar ve ihtiyatlar mukabilinde verilmek üzere Maliye Vekâletince yüzde beş faizli ve altışar aylık faiz kuponlarını muhtevi hazine tahvilleri ihraç edilecektir. Umumî veya mülhak bütçe ile idare edilen dairelere hususî idare ve belediyelere ve sermayesi bunlar tarafından temin olunan müteddavil sermayeli teşekküllere 3659 sayılı kanuna tabi müesseseler, ve imtiyazlı şirketlere ait tekaüt sandıkları ve tekaüt ve yardım sandıkları ödeyecekleri tekaüt aylığı veya tazminatına ve yapmağa mecbur oldukları yardımlara ve normal idare masraflarına kâfi miktardan fazla paralarını bu tahvillere yatırmağa mecbur tutulacaklardır.

Mezkûr sandıklar, işbu tahvilleri terhin edemiyecekleri gibi mahiyet ve şekli her ne olursa olsun hiç bir muamelede kullanamıya caklardır. Bu tahvillerin ihraç haddi mevzuu bahis mebaliğin istilzam ettiği miktar ile mukayyet olacaktır. Banka ve şirketlerin ayırdıkları karşılıklar ve ihtiyat akçeleri mukabilinden ellerinde bulunan hazine bonoları ve diğer menkul kıymetler işbu kanunun neşri tarihinden itibaren üç ay içinde bu yeni tahvillerle tebdil edilecektir. İhraç olunacak yeni tahvillerin tabına kadar bunların yerine yüzde beş faizli hazine bonosu verilecektir. Tahvillerle faizleri ve bu faizlerin tediyesine müteallik evrak ve ücretler her türlü vergiden de muaf olacaktır.

Şubeye davet

Fatih askerlik şubesinden:

İstihkâm asteğmen M. Refik oğlu İ. Nebil (39413) adresi: Taksim Ayaspaşa caddesi Murat apt. No. 6

3 muhtekir sürgün edildi

Asliye ikinci ceza mahkemesi, Millî Korunma kanununa muhalif suçlar münhasıran kendisine verilmeğe başlandığındanberi dört muhtekir hakkında sürgün cezası vermiştir.

Bunlardan üç tanesi temyiz mahkemesi tarafından tasdik edilmiş ve nihayet muhtekiri Balıkpazarında Maksudiye hanında tacir Marko Paruk ile pil muhtekirleri Baruh Gabay ve ve kardeşi Yako Gabay kendilerinden beş yüz liralık para cezası tahsil olunarak Eskişehire sürülmüşlerdir.

Diğer sürgün mahkûmu jelâtin muhtekiri Raşit Sevil hakkındaki karar henüz tasdik olunmamıştır. Raşit Sevil 750 lira para ve üç sene de sürgün cezasına mahkûm edilmiştir.

Kütahyadaki çini ve porselen imalâthaneleri tevsi olunuyor

İktısat vekâleti Kütahyadaki çini ve porselen imalâthanelerinin tevsiini kararlaştırmıştır. Küçük fedakârlıklarla takviye edilebilecek olan bu imalâthanelerin piyasaya çıkaracağı mallar, gerek fiat, gerekse kalite itibariyle Avrupa mallarına üstün olabilecektir.

Ticaret müdürlüğü kadrosu takviye olunuyor

İstanbul mıntaka ticaret müdürlüğü kadrosunun yeni elemanlarla takviyesi takarrür etmiştir. Mıntaka ticaret müdürlüğü müşavir ve raporörlerinden bazıları muhtelif yerlere tayin olunmuş ve şimdiye kadar yerleri münhal kalmıştı.

Emekli dul ve yetim maaşları

Emekli dul ve yetim maaşlarının Haziran, temmuz ve ağustos aylıklarının tevziine 3 hazirandan itibaren başlanacaktır. Tevziat 9 hazirana kadar devam edecektir.

Atina elçimiz

Dün gece radyo ile memleketimize çağırıldı

Ankara vapuru yakında Yunanistana giderek elçi ve memurları alacak

Ankara radyosu, dün gece Atina büyük elçimiz Enis Akaygene hitaben Hariciye Vekâletimizin şu tebliğini neşretmiştir:

"— Sizin ve elçilik memurlarının ailelerinin ve tensip edeceğiniz kimselerin Türkiyeye avdetleri için devlet deniz yollarının Ankara vapuru tahsis edilmiştir. Bu hususta Almanya hükûmeti nezdinde icabeden teşebbüsler yapılmıştır. Mayısın 29 uncu perşenbe günü İstanbuldan hareketi mukarrer olan Ankara vapurunun emniyetle seyahati için İngiltere, Almanya ve İtalya hükûmetlerine icabeden tebligat yapılacaktır. Şimdiden hazırlanmanız ve tertibat almanız muvafık olur.,,

Yetmişlik bir kadın Diri diri yandı

Bergamadan bildirildiğine göre buranın Karatekeli köyünden İsmail karısı 70 yaşında Ümmühan, evinde çıkan yangından kaçmak imkânını bulamamış, alevler içinde kalarak feci şekilde yanmış ve ölmüştür.

Bir boncukçu kadın tevkif edildi

Marpuççularda, düğme, boncuk vesaire satan Hensa ile çırağı Koço, 30 veya 40 paraya satılması lâzımgelen kadın elbiselerinde kullanılan boncukları 7 kuruşa satmış, her ikisi de, yakalanarak dün asliye ikinci ceza mahkemesi tarafından tevkif olunmuşlardır.

Fermenecilerde Gomala ismindeki cilânın kilosunu 400 kuruşa satacakken 800 kuruşa satan Protaromidis ihtikâr suçiyle adliyeye verilmiştir.

Bir kız çocuğu tren altında can verdi

Dün Ankaradan Haydarpaşaya gelen 5 numaralı katar, 11.30 da Maltepe istasyonuna muvasalat ettiği vakit Mukaddes isminde küçük bir kıza çarpmıştır. Kız, tekerlekler altında can vermiştir. Mukaddes bu civarda oturan Yusufun kızıdır.

Deniz Kızı

43 Yazan: **KADIRCAN KAFLI**

Albino Lömellini Hasan kalfanın kâtibi olduğunu anlayınca Ömere büyük hürmet gösterdi; karlı şerbet ve karda soğutulmuş Tunus hurması ikram etti; şişman İtalyan tüccarı türkçeyi oldukça öğrenmişti:

— Size bir hizmet edebilirsem ne mutlu!

Diyordu. Ömer küçük bir ricada bulundu: İngiliz sefiri Con Eyr ve ailesinin, Ofelyanın Cenovada olup olmadığını öğrenmek.

Ömer bu aileyi İstanbulda nasıl tanıdığını ve tanışma derecesini söyleyince Albino tatlı tatlı gülümsedi:

— Mümkün olan en kısa zamanda size cevap getiririm; eğer bir mektup veriersniz onun eline teslim edileceğine şüphe etmeyiniz!

Günler ve haftalar böyle geçti; Ömerin başka ve büyük bir merakı daha vardı; kırk günden beri akmda olan babası hâlâ dönmemişti; acaba başına bir felâket mi gelmişti? Eğer dönerse karşılaşmamalarına imkân yoktu! Babası ne diyecekti? Bununla beraber son günlerde bu nokta onu fazla üzüyordu; çünkü Hasan kalfa, Recep reis, hattâ tersane kethüdası onu seviyor, takdir ediyorlardı; babasının fazla sert davranmasına meydan vermiyecekler di.

Bir sabah açıkta beş gemi göründü; biraz sonra beyaz bayrak taşıyan bir filika sahile doğru gelmeğe başladı; onu karşıladılar; içinde bir de zabit vardı. Bozuk bir türkçe konuşuyordu ve kendisinin İngiliz amirali tarafından gönderildiğini, paşaya mektup getirdiğini söylüyordu. Yalı vekil harcı mesele hakkında daha çok şeyler öğrenmek için Ömeri çağırttı; zabit onun düzgün ingilizcesini duyunca rahat nefes aldı ve yüzü güldü. Kendisinden mektubu istediler; lâkin o mutlaka paşaya verilmesinde ısrar ediyordu. Zabiti aldılar; Darussultan denilen Cenine sarayına götürüldü; Köse Mustafa paşa mektubu aldı. İngiliz amirali şehirdeki beş yüz kadar İngiliz esirinin geri verilmesini, bunun için mutedil bir bedel ödemeğe hazır olduğunu, bu takdirde Türk ve müslüman gemilerine hücum etmiyeceğini, Hollandalılardan ayrılacağını bildiriyor; İngiliz gemilerini vurmamak şartiyle sulhün kabulünü istiyordu; bu takdirde kendi gemilerindeki yüz kadar müslüman forsayı da geri verecekti.

Divanda biri Türk diğeri yerli olmak üzere iki tercüman bulunuyordu. Yerli tercüman ingilizce bilmiyordu; Türk tercüman da eski bir korsandı ve iyi beceremiyordu. İngiliz zabiti memnun değildi, yalı vekilharcına ve Hasan kalfaya dönerek:

— Sizin tercüman.. Sizin tercüman.. nerede? O, iyi..

Diyordu. Paşaya söyledi. Mustafa paşa gezip ve Hint şalları, İran halıları, Atlas kılıflı kuş tüyü yastıklarla süslü sedirde yerleşerek uzun çubuğunu çekti:

— Gelsin! *(Devamı var)*

Sabah Gazeteleri ne diyorlar?..

Vakit

Asım Us Girit üzerine yapılan Alman taarruzunun hedefi başlıklı makalesinde bunun bütün Akdenize hâkim olmak gayesine matuf ve yeni ve çok geniş bir hareketin başlangıcı olduğunu, ihtimal ki Almanların Libyadan Mısır üzerine yaptıkları taarruz Sollumda durmamış ve Habeşistan İngilizlere daha ziyade mukavemet edebilmiş olsaydı belki Geridin, ve Kıbrısın havadan istilâsı gibi fevkalâde tedbirlere müracaate hacet kalmıyacağını, şimdi ise Mısır hududunda çok tehlikeli vaziyete düşen Alman ve İtalyan kıtalarına havadan yardım etmek çareleri arandığını, böyle misli görülmemiş garip ve kanlı maceranın birinci manası bu olduğunu, eğer bu taarruz muvaffak olursa Kıbrıs, nihayet de Suriyenin Almanlar tarafından işgal olunacağını anlattıktan sonra diyor ki:

Vâkıa Girit üzerine yapılan taarruzu Mısırdan bu tarafa kuvvet çektikten sonra Libya hududundan taarruza geçmek için yapılmış stratejik bir tertip gibi telâkki edenler varsa da fikrimizce bu, manası çok şümullü olan bir hareketi mahdut mahiyette görmektir. İngiltere donanması ile Akdenize hâkim bulunuyor; Almanya ise tayyare üstünlüğü ile Akdenizin havasına hâkim olursa İngiliz donanmasının bu denizdeki hâkimiyetini elinden alabileceğini, Girit ve Kıbrıs adalarını zaptetmekle bu maksadın tahakkuk edeceğini düşünüyor. Bu itibarla Girit harbinin en doğru izahı İngiliz donanmasının Akdeniz hâkimiyeti ile Alman tayyarelerinin Akdeniz havası hâkimiyeti arasında bir mücadeledir denilebilir.

Nihayet İngilterenin donanması ile Akdenize hâkim olmasına rağmen hava kuvvetleri ile Giridin ve Kıbrısın zaptedilmesi Yunanistanın tahliyesinden daha ziyade İngiliz efkârı umumiyesi üzerine tesir edecek bir hâdisedir. Onun için Almanlar başladıkları taarruz hareketini başarmak için akıl ve hayalin almıyacağı derecede büyük fedakârlıkları göze alacaklardır.

Yeni Sabah

Hüseyin Cahit Yalçın bugünkü makalesine "Avrupanın yeni nizamı içinde Türkiye bir istisna teşkil edebilir mi?,, serlevhasını koymuştur. Muharrir Suriye ve İraka yerleşerek Türkiyeyi tamamen çevirecek, dünyadan tecrit edecek bir Almanyanın Türkiyeyi ya Alman taraftarlığını ve yeni Avrupa nizamını kabul etmek, yahut bir harbi göze almak şeklinden birini davet etmemesinin ümit olunup olunmıyacağı sualini sorduktan sonra şunları yazıyor:

"Almanları Allahın sevgili ve güzide kavmi diye gösteren, bütün medeniyeti Almanların yarattığını iddia eden ve Almanları dünyayı sevk ve idareye Allah tarafından memur diye tanıyan Hitlerin bütün Avrupayı istilâ ettikten sonra Türkiyeyi, yegâne bir istisna halinde, hür ve müstakil muhafaza etmesi, Türkiyeyi hüküm ve nüfuzu altına almak istememesi kabil midir? Hitler uzak kıtalarda, iptidai ve yarı iptidai insanlarla meskûn yerlerde uzun zahmet ve masraflarla müstemlekeler kurmaktan ise müstemlekeyi Avrupanın tâ göbeğinde tesis etmek daha münasip olacağını kendi kalemiyle yazmış değil midir? Bu eseri bugün hâlâ Almanyada bir mukaddes kitap gibi her Almanın eline verilmiyor mu? Hitler Avrupada iki yüz milyon Alman çiftçisine rahat rahat, bol bol yetişecek kadar bir ülkeye sahip olmak emelini izhar etmemiş midir Osmanlı imparatorluğu zamanında bile Almanlar Berlinden Bağdada ve Basraya kadar uzanacak bir Alman imparatorluğu ve müstemlekesi hülyasını beslemiyorlar mıydı? Bugün istilâ hırsı ve istihsal bakımından eski imparatorluğu gölgede bırakan Almanyanın Türkiye gibi zengin, istismara kabiliyetli bir memleketi istihdaf etmesi, yani ele geçirmeyi düşünmemesi akıl alacağı bir iş midir?**

Buna ancak bir takdirde ihtimal verilebilir. Eğer hizi Avrupa devletleri arasında saymamışlarsa ve başka bir tabiiyet altına sokmağa karar vermişlerse o zaman Almanyanın Türkiyeye tecavüz etmiyeceği iddia olunabilir. Japonyaya yalnız Uzak Asya terkedildiğine göre, Hindistanın İrak, İran ve Türkiyenin, Kudüs ve Suriyenin, Ceziretülarabın mukadderatı Rusyanın hissesine mi düştü diye düşünülmek kabildir. Fakat şimdiye kadar cereyan eden vekayi böyle bir kararın mevcudiyetini göstermiyor. Almanyanın da Türkiye kadar lezzetli bir loknayı kolay kolay elden kaçırmıyacağı muhakkaktır. Türkiye, Bulgaristan, Slovakya, Rumanya, Yunanistan kadar da mı zengin değildir? Binaenaleyh, "Yeni Avrupa Nizamı,, çerçevesi içine Türkiyenin de behemehal dahil bulunduğuna şüphe etmemelidir. Biz bugün Alman emperyalizmi nazarında kurbanlık koyun gibi sıramızı bekler vaziyetteyiz. Sıramız da Suriye ve İrak zaptedildikten sonra gelecektir. Buhranın başlangıcındanberi Almanyanın bize karşı takip ettiği politikayı gözden geçirirsek tesadüf edeceğimiz hakikatlerin de bu mütaleayı teyit ettiğini yarın izah edeceğiz.,,

Haber
AKŞAM POSTASI
Sahibi ve Neşriyat Müdürü
Hasan Rasim Us
İDARE EVİ: İstanbul Ankara caddesi
Posta kutusu: İstanbul 214. Telgraf adresi: İstanbul HABER
Yazı işleri telefonu: 23872
İdare " " : 24370
İlân " " : 20335

ABONE ŞARTLARI

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	14.00 Kr.	27.00 Kr.
6 aylık	7.50 "	14.00 "
3 aylık	4.00 "	8.00 "
1 aylık	1.50 "	3.00 "

Basıldığı yer Vakıt matbaası

Hâdiseler ve Tarih

Eski vergiler

Büyük Millet Meclisinde yeni bütçe müzakereleri başladı. Dünya harbi dolayısiyle masraf çoğalmıştır; bunun için de yeni varidata ihtiyaç vardır. Bu varidatı temin için hükûmet tasarruf bonoları çıkarmak, bazı vergilere zamlar yapmak gibi tedbirlere başvurmuştur. Şimdiki vergilerimiz hakkında hepimizin az çok malûmatı vardır: Kazanç, buhran, muvazene, arazi, bina, tayyare, muamele, sayım, yol vergileri. Bunlardan başka gümrüklerde idhalâttan alınan vergiler vardır ki bilvasıta olarak ve dışarıdan gelen eşyayı daha yüksek fiyatla almak suretiyle ödüyoruz. Tütün, ispirto, içki inhisarları varidatı pek mühim bir miktara varır.

Osmanlı imparatorluğunda halkın timar ve zeamet sahiplerine verecekleri vergileri gösteren (Kanunu reaya) Kanunî Sultanî Süleyman tarafından konmuş, birinci Ahmet tarafından teyid edilerek ikmal olunmuştur. Bu kanuna göre vergilerin büyük kısmı şunlardır:

Resmi çift, Resmi dönüm = Emlâk vergisi,
Resmi mücerret = Bekârlık vergisi,
Resmi arus = Evlenme vergisi,
Resmi ağnam = Koyun, keçi vergisi,
Resmi otlak = Otlak vergisi,
Resmi kışlak = Kışlak vergisi,
Resmi kovan = Arı vergisi,
Resmî değirmen = Değirmen vergisi,
Resmi duhan = İçecek tütün ve baharat vergisi,
Resmi esiran = Esir vergisi,
Resmi kaza = Davalardan alınan vergi

Müslüman olmayanlardan nüfus başına alınan vergiye Cizye ve Haraç denilirdi. Arazi vergisi olarak bu araziden çıkan hububatın ondabiri alınır ve buna Öşür adı verilirdi. Şeriatin emriyle olmayıp da kanunlarla konulan vergilerin hepsi birden Tekâlifi divaniye adını alırdı. Bunların da başlıcaları şunlardı:

Avarizi divaniye, Masdariye, Reftiye, Bac, Derbendiye, Kasabiye, Bağ, Kapan, Muvazene, Damga, Hüddamiye, Yasakkolu, Mübaşiriye Dellâliye.

Evlenme vergisi evlenen kadının kız veya dul olmasına göre değişirdi. Ayrıca Cerime denilen para cezaları da bir varidat kaynağıydı; hafif ve ağır olanları vardı. Bunlara Bâdu hava denilirdi.

Şeriat hükümlerine göre olmayan bu vergilerin hepsi vilâyetlere göre değişirdi ve hepsinin hususî bir kanunnamesi vardı. Bunlar ilk defa olarak İkinci Selim zamanında defterdar Eğri Abdioğlu Mehmet efendi tarafından bir mecellede toplanmıştır. Birinci Ahmet zamanında defterdar aynı efendi tarafından bir defa daha tertip ve tanzim olunmuştur. Suriye ve Mısırda arazi vergisi dönüm hesabiyle değildi. Bir çift öküzün sabahtan öğleye kadar sürebileceği yahut bir havuzdan muayyen bir delikten akan suyun yirmi dört saatte sulayacağı ve feddan denilen arazi parçasına göre para veya mahsul olarak alınırdı. Zeytinlikler, sahiplerinin islâm veya islâm olmadıklarına göre ayrı vergiye tâbiydi. Köylü angaryaya ve ordular geçtiği zaman eşya vermeğe, harp evrgisi ödemeğe mecburdular.

Kadircan KAFLI

TELGRAF-RADYO

RUZVELT
Salı günü Mühim bir konuşma yapacak

Bitaraflık kanununun ilgası cereyanı kuvvetleniyor

Vaşington, 23 (A.A.) — Ruzvelt, salı günü millete hitaben radyoda söyliyeceği "Ocak başı müsahabesi" ni dün yazmağa başlamıştır. Bu müsahabe, Ruzveltin 14 mayısta Panamerikan konferansında söyliyeceği nutkun yerine kaim olacaktır. Malûm olduğu üzere bu nutuk, hiçbir sebep gösterilmeden son dakikada tehir edilmişti. Reisin radyo ile neşredilecek nutkunu dinlemek üzere Panamerikan diplomatları Beyaz Saraya davet olunmuşlardı. Bu da, Vaşingtondaki bazı müşahitlerin ileri sürdüğü bir fikrin az çok doğru olduğuna delâlet etmekte idi. Bu müşahitlerin fikrine göre, talik edilen nutuk, Monroe kaidesinnin, Asor adalarını, yeşil burnu ve hattâ Dakarı da şümulü içine almak suretiyle Atlantike de teşmilinden bahsedecekti.

Şimdi Ruzveltin salı günü söylicekleri hakkında bir emare bulmak üzere, hükûmet yüksek memurları tarafından yapılan bütün beyanatlar, dikkatle takip olunmaktadır. Ruzveltin salı günkü nutkunun çok mühim olacağında herkes müttefiktir.

Stimson ile Albay Noksun bitaraflık kanununun kaldırılmasını talebeden beyanatları, bu nokta üzerinde pek muhik olarak nazarı dikkati celbetmiştir. Ruzveltin de bu tarzda beyanatta bulunması kimseyi hayrete düşürmiyecektir.

Amiral Nimitz, mühim hususî askeri vazifeler görecek hususi kuvvetlere kumanda edecek miktarı gayri muayyen visamirallikler ihdası hakkında beyanatta bulunmuştur. Kabine azası, dün, bu beyanatın bitaraflık kanunu ile alâkadar bulunduğu fikrini ileri sürmüşlerdir.

Resmî, diplomatik ve parlâmenter bütün Vaşington mahfilleri ve halk, intizar halindedir. "Gemi kafilesi" kelimesi Vaşingtonda bugün fiilen menedilmiş bir kelime olmasına ve her kesin bu kelimeyi kullanmamağa gayret etmesine rağmen, Stimson, Albay Noks ve Amiral Nimitz tarafından yapılan beyanatı müteakip, bu kelime birçok zihinlerde mevcut olarak kalmaktadır.

Fransızlar Dakar'ı tahkim ediyor
Tayyare ve tayyare dafi topları gönderildi

Rişliyo saffı harp gemisi ile kruvazör ve denizaltılar Dakar limanında toplandı

Nevyork, 23 (A.A.) — Nevyork Taymis gazetesinin Vaşingtondan emin bir menbadan aldığı bir habere göre, Fransızlar Dakarın müdafaasını süratle takviye etmektedirler. Manuel burnu tahkim edilmiştir. Goree adası limanının medhaline yeni toplar yerleştirilmiştir. Bunlar arasında birçok tayyare dafi topu da vardır. Dakar hava meydanında 100 kadar tayyare bulunmaktadır. Buradaki Fransız garnizonu 5000 askerden mürekkeptir. Ayrıca yerli kıtalar da vardır. Richelieu safharp gemisi ile Georges Leygues, Montcalm ve Gloire kruvazörleri ve üç muhriple birçok denizaltı gemisi Dakar limanında bulunmaktadır.

Libyaya asker götüren
Bir Alman vapuru
ve 7 bin tonluk bir petrol gemisi batırıldı

Londra, 23 (A.A.) — Amirallik dairesinin bir tebliğinde düşmanın Libya münakale yollarına karşı harekâtta bulunan deniz altılarımız yeni muvaffakiyetler kaydetmiştir.

9000 tonluk bir asker nakliye gemisi ile 7000 tonluk bir petrol gemisi batırıldığı gibi bir İtalyan destroyerine de torpil isabet etmiştir. Destroyerin batmış olması muhtemeldir. Düşman tarafından mühimmat nakli için kullanılan büyük bir motör batırılmış daha küçük diğer bir motöre de sahilde demirli iken bir kaç defa isabet kaydedilmiştir.

Suriyede bulunan
Maruf bir Fransız albayı
Askerlerile beraber Hür Fransızlara iltihak için Filistine geçti

Kahire, 23 (A.A.) — Suriyenin en parlak kumandanlarından biri ve maruf Çerkez lejyonunun bânisi olan albay Sollet'nin Suriye hududunu geçerek yanında bulunan gûya bir miktar Fransızla birlikte Filistine gitmek üzere Erdüne girdiği teyit edilmiştir.

Albay Sollet, hür Fransızlara iltihak edeceğini bildiren ve Visi hükûmetinin Irak asilerine silâh vermek siyasetini izhar ve takbih eden bir beyanname neşretmiştir.

Paristen kaçan mülteciler
Almanlar bunların Parise dönmelerine müsaade etti

Londra, 23 (A.A.) — Amiral Darlan Fransanın işgal altında bulunan mıntakalarında üç gün kaldıktan ve Pariste Alman büyük elçisi Abetz'le görüştükten sonra dün akşam Vişiye dönmüş ve gelir gelmez Almanların yeni bir müsaadekârlıkta bulunduklarını bildirmiştir. Amiralin bildirdiğine göre geçen sene Paris mıntakasından kaçan mültecilerden bir kafile önümüzdeki hafta Parise döneceklerdir. Pazartesi günü Vişi ve Clermont Ferrand'dan iki mıntakayı ayıran hat üzerinde Moulins şehrine sevkedileceklerdir.

Amiral Darlan avdetinden biraz sonra mareşal Peten tarafından kabul edilmiştir. Amiral bu mülâkatta mareşala seyahatinin neticeleri hakkında malûmat vermiştir.

Hindistana gönderilen İtalyan esirleri

Bombay, 23 (A.A.) — Son günlerde Bombaya gelen İtalyan esirleri grupu arasında, General Berganzoli de bulunmaktadır. General Berganzoli, Libyadaki harekât esnasında esir edilmişti. Bu gelen son grup, 100 ü subay olmak üzere 1.900 İtalyan esirinden mürekkeptir.

ASKERÎ VAZIYET

İndirilen Alman piyadeleri yardımsız ve ikmalsiz bırakılabilirse Girit kurtulacak

Bu yolda en büyük vazife İngiliz deniz ve hava kuvvetlerine düşmektedir

Yazan: **A. ŞARKLI**

Alman paraşütçüleri Girit adası üzerine bir baskın yaparak kısa zamanda yedi bin kişilik bir kuvveti yığmağa ve bu adada harekete geçirmeğe muvaffak oldular. Bir hava fırkası demek olan böyle bir hava baskınını başarmak ve bu arada yirmi dört tane de yedi buçukluk top getirmek hiç de küçük görülecek bir hareket değildir.

Öncü olarak gönderilen bin beş yüz kişinin kurdukları bir köprü başı mevkiine ve ele geçirdikleri bir hava meydanına kısa zamanda inen bu yedi bin kişi acaba Girit adasında muvaffak olacaklar mı? Yoksa bu hava fırkasının emniyet ve himayesine alacakları mıntakalara nakliye tayyarelerinin akını devam edecek mi?.. Girit adasına Almanlar daha ne gibi silâhlar getirebilirler?..

Gelen ajanslar Alman tebliğlerinin sessizliğini ve İngiliz kaynaklarının da Girit adası üzerine paraşütçü yağdığı ve mücadeleye devam edildiği şeklini göstermektedir...

Bir hava fırkasının Giride inmiş olmasına bakılırsa, burada bir muvaffakıyet elde etmek için müteakip kafilelerin de harekete geçmiş olması tabiidir... Yoksa bu derece hareketten sonra Alman şeflerinin işi uzaktan takip etmekle avunacaklarını tasarlamak fazla nikbin bir düşünce olur. Ancak İngiliz donanmasının Girit civarına sokulacak deniz nakliyatına aman vermemesi ve hava kuvvetlerinin de müdafaa kudretleri noksan bulunan nakliye tayyarelerini geceli gündüzlü kollıyarak imha etmeleri icap eder...

Adaya inmiş olan Alman hava piyadelerini bu suretle yardımsız ve ikmalsiz bırakmak muvaffakıyeti elde edilirse Girit adasının tehlikeden kurtulacağına inanılabilir ve bu suretle adaya inen paraşütlü birliklerle hava piyadelerinin muvaffakıyet şansı söner.

Hava kuvvetlerine düşen ikinci vazife de aman vermeden mihverciler eline geçen hava mydanını ve tayyare inebilecek düzlükleri bombardımanlarla işe yaramaz bir hale sokmağa gayret etmektir. Görülüyor ki; mihvercilerin adaya denizden bir ihraç hareketi, paraşütlerle havadan indirilen piyadelerin ikmal ve idameleri ne kadar güç ve yorucuysa, buna karşı alınacak tedbirler ve müdafaa da o kadar güç ve başarılması kolay olmıyan bir harekettir...

Düşündüren ve zihinleri yoran son bir sual daha kalıyor... Acaba, İngiltere müdafaa kuvvetleri Girit adasında ne gibi mihverci silâhiyle karşılaşabilirler?..

Hava fırkasının piyade, makinelitüfek ve hattâ yedi buçukluk topları indirilmiştir. Yalnız zırhlı vasıtalar noksandır. Adaya ufak çaplı tanklar getirip getirmiyeceği bir meseledir.

Romanyadan Rusyaya verilen araziyi işgalde Ruslar tayyarelerle ufak çaplı tankları indirmek suretiyle paraşütçülük bakımından bir hamle daha yapmışlardı. Almanlar ise bu hareketi Libya harekâtına iştirak ederken tekrarladılar ve Libyaya ufak, hattâ üçe, dörde bölerek büyük çaplı tanklar getirdiler ve burada parçaları birleştirerek cepheye sürdüler. Girit üzerinde de böyle bir teşebbüs yapılabilir. Bu takdirde müdafaa kuvvetleri zırhlı vasıtalarile - ufak çaplı da olsa - mücehhez bir kıtaya karşı harbedeceklerdir. Bu hiç de sürpriz olmıyacaktır... Böyle bir takdiri kestirerek tedbirini almak müdafaa kuvvetleri için herhalde hayırlı olur...

A. ŞARKLI

Fransız vapurları Almanya tarafından kiralanmasına lüzum olmadığı bildiriliyor

Berlin, 23 (A.A.) — Yarı resmî bir menbadan bildiriliyor:

Fransız vapurlarının Almanya tarafından kiralandığına dair İngiletrede çıkan haber hakkında mütalâası sorulan Alman hariciye nezareti, Alman kıtalarının işgali altında bulunan yerlerde vapur kiralamağa lüzum olmadığı, çünkü harp hukuku mucibince bu erazide bulunan vapurların Almanyanın emrine amade oldukları cevabını vermiştir.

AMERİKA 332 milyon dolarlık
Yeni bir parti bombardıman tayyaresi yaptırıyor

Vaşington, 23 (A.A.) — Amerikan harbiye nezareti, 332.490.000 dolar kıymetinde ağır bombardıman tayyareleri inşası için iki mukavele akdetmiştir.

Bu mukavelelerden birisi, Kaliforniyada San Diego'da Consolimonicada Douglas Aircraft fabrikaları ile yapılmıştır. Birinci mukavele 163.640.000 dolarlık, ikincisi, 158.850.000 dolarlıktır.

Bu tayyareler, hükûmetin yardımile inşa edilmiş olan yeni fabrikalarda yapılacaktır.

Yeni Harbin Kızıl Kitabı
Görünmiyen Ordu

Yazan: Casus mektebi profesörlerinden İsveçli *A. Mengham*

Çeviren: *H. D.*

- 29 -

Yeni Avrupa harbi başladığı zaman birçok gizi teşkilâtlar ve bilhassa suikast teşkilâtları tarafından (Mis 13) fevkalâde bir ehemmiyetle aranmış, bu korkunç asrî sihirbazın itibarı birdenbire son derece artmıştır.

Bunun üzerinedir ki Evanka, kendisini daima ölüm tehdidi altında tazyik etmekte olan gece vampirinin idaresinden kurtulmağa, başlı başına yeni harbin en meşhur ve mümtaz casuslarından biri olmağa muvaffak oldu.

Vakıâ casusluk tarihinde tababetin kullanılması yeni bir şey değildir. Tâ eski Mısırda Firavunlar ikinci Tomsise yapılan esrarengiz zehir suikastinden itibaren meçhul ilâçlarla suikast bütün dünyaca kullanılmaktaydı.

Malûm olduğu üzere bir dev cüssesinde, gayet güçlü kuvvetli bir adam olan ikinci Tomsise, rivayete göre, rakibi olan hassa kumandanının gizlice verdiği hiçbir zehir tesirini göstermemiş, o vaktin en müthiş hastalıkları olan cüzam ve veba gibi hastalıklar kendisine aşılanmak istendiği halde hastalıkların da bu adamın vücudu üzerinde müessir olmadığı görülmüş, bunun üzerine Habeşistandan getirilen bir zenci kadının esrarengiz ilâcile Tomsis bir gece içinde fücceten öldürülebilmişti. Bu ilâç tamamiyle meçhul kalmış olmakla beraber bu usul, gizli suikastlere hemen hemen ebedî olarak kalmıştır.

Sonraları insanlarca malûm olan bütün zehirlerin tesirleri tanındığı ve anlaşıldığı için gizli suikastlerde zehirlerin kullanılmasından vazgeçilmek mecburiyeti hâsıl oldu.

Bugünkü tababet ilmi, zehirlenmiş bir adamın hangi vasıtayla zehirlenmiş olduğunu derhal teşhis edebilmektedir. Gerek tedricî, gerek âni tesirli zehirlerin herhangi bir suikast için kullanılmasına artık imkân kalmamıştır.

İspanya harplerinde suikastçi casuslar tarafından zehir yerine mikroplar kullanılmağa teşebbüs edildi ve kullanıldı.

Fakat bu mikroplar düşman tarafından kütle halinde insan, öldürmek, salgın hastalıklar çıkarmak, panik yapmak için kullanılmıştır. Bu ise, birçok masum insanların ölümünü mucip olduğu gibi, gizli mikrop harbine karşı hemen herkes fevkalâde uyanık bulunduğundan dolayı kolayca tatbik olunamamaktadır.

Evankanın şeytanî sistemi ise, yalnız öldürülmesi matlup olan insanı öldürdüğü gibi, tababetin tabiî bulduğu vasıflarda gayet mahirane bir ölüm meydana getirmektedir.

Evankanın usulündeki diğer fevkalâde cihet de meydana getirdiği terkiplerin her insanın bünyesindeki hususiyetlere göre ayrı bir şekilde hazırlanmasıdır.

Bundan dolayıdır ki hazırladığı şeytanî terkipler tahlil olunarak öğrenilse dahi hususiyeti bilinmeden kullanılan adama ya hiç tesir etmemekte, yahut âni bir buhran uyandırarak hastalansa dahi asla öldürmemektedir.

Bundan dolayıdır ki bizzat Mis 13 ün öldürülmesi matlup olan adamı gizlice nezaret altına almakik etmesi, ona göre muhtelif terkik etmesi, ona göre muhtelif terkipler vücuda getirmek suretile neticeyi alması lâzımgelmektedir.

En hayrete şayan tarafı bu kadının bu tıbbi casuslukta şimdiye emsalsiz bir ihtisas derecesine varmış bulunmasıdır.

Zira Evanka kalp sektesinden ölümlerin nihayet dikkati celbedeceğini ve modadan çabuk düşeceğini, daima ayni şekilde ölümün mahzuru görüleceğini pek güzel anlıyarak muhtelif ölüm şekilleri bulmağa da muvaffak olmuştur.

Evankanın şeytanî terkipleri arasında öyleleri vardır ki hayret ve dehşete düşmemek kabil değildir.

Meselâ, (Nuhum) ismiyle anılan terkibi bu cümledendir. Zira bu ilâç akıl ve sinir muvazenesi en ahenkli ve en sağlam bir insanda birdenbire harikulâde ruhî bir sarsıntı hâsıl etmekte, onu her hangi bir vasıtayla vücuduna almış olan bir insan bir müddet sonra yıldırım gibi ânî bir buhrana düşmektedir.

Bu ruhî ve asabî buhran bir nevi manyaklık buhranını andırmaktadır. İnsan bu buhran ânında intihara karşı mukavemet edilemez şiddetli ve delice bir meyil hissetmektedir.

Biçare suikast kurbanının hayatına bu şekilde herhangi bir buhran evvelce görülmemiş olduğu ve binaenaleyh etrafında hiçbir mâni tedbir alınmadığı için, buhran ânında, zavallı adam mutlaka bu zaptolunmaz ihtirasını tatmin edecek ölüm vasıtasını kolayca bularak derhal intihar etmektedir.

(Devamı var)

Sürpagopta

16 lüks apartman inşa edilecek

Südpagop mezarlığına ait evvelce hazırlanan üç plân vali tarafından tetkik edilmiş ve plânın biri kabul edilmiştir.

Plân daimi encümenden geçerek tasdik olunmuştur. Dağcılık klübünün yanından Sipahi ocağına kadar imtidat eden tramvay yolu kenarında 16 apartıman yapılacak, apartımanların ön cepheleri sütunlu, arka cepheleri yeşillik olacaktır.

Yeşillik Harbiye emlâk caddesinin arkasına kadar uzanacaktır.

Denizyolları yolcu ve yük tarifeleri

Yolcu tarifelerine yüzde 15 zam yapılıyor

Devlet denizyollarının, 1 hazirandan itibaren tatbik edilmek üzere yolcu ve yük tarifesinde tadilât yaptığını yazmıştık.

Halihazırdaki ahval dolayısile, 1 hazirandan itibaren yolcu ücretlerinde yüzde 15 nisbetinde bir zam yapılmaktadır.

Yük tarifesinde de esas 6 mıntakadan 7 mıntakaya çıkarılmış, bazı eşyanın sınıfları değiştirilmiştir.

Eşya sınıflarına göre, birinci mıntaka ücretleri ton başına 100-300 kuruştan 130-450 kuruşa, ikinci mıntaka ücretleri 200-700 kuruştan 200-900 kuruşa, üçüncü mıntaka ücretleri 250-750 kuruştan 250-1050 kuruşa, dördüncü mıntaka ücretleri 300-1150 kuruşa, beşinci mıntaka ücretleri 300-850 kuruştan 340-1225 kuruşa, ve altıncı mıntaka ücretleri 300-900 kuruştan 370-1275 kuruşa çıkarılmaktadır.

Yeni ihdas olunan yedinci mıntaka için de 400-1325 kuruş arasında ücret tesbit edilmiş bulunmaktadır.

Feriköy cinayeti

(Baş tarafı 1 ncide)

si oturmaktadır. Hüsnünün beş çocuğu, bir karısı ve bir annesi vardır. Karısının kardeşi Hüseyin de ayni yerde başka bir evde oturmaktadır. Bunun da bir çocuğu vardır. Hüseyinin karısı Semiha, kaynanası Hatice ve görümcesi İhsanla iyi geçinememekte ve bunu kocası Hüseyine daima şikâyet etmektedir. Karısının şikâyetleri üzerine Hüseyin, ablası, annesi ve eniştesiyle daima münakaşa halinde bulunmaktadır.

Dün de, İhsanın süt kardeşi Hasanın evinde Semiha ile İhsan Semihanın kaynvaldesi ağız kavgasına tutuşmuşlar, biraz sonra da ayrılmışlardır. Hüseyin, bu hâdiseden muğber olmuş, ve Feriköydeki Mahmudun kahvesinde eniştesi Hüsnüye:

"— Ablamla annem benim karıma iyi muamele etmiyorlar. Bu böyle devam edemez. Sen buna mâni olmalısın." yolunda sözler söylemiş, aralarındaki münakaşa biraz sonra kavga şeklini almıştır. Kavga bir cinayetle neticelenmeden evvel, etraftakilerin müdahalesi sayesinde Hüseyinle Hasan evlerine gönderilmişlerdir.

Hasan, eve gittiği zaman karısına: "Şu kardeşin bana karşı çok fena muamelede bulundu, küfretti. Onu adamakıllı döğmeliyim," demiş, Ve bu hırsla yatmıştır.

Bu sabah erkenden kalkan Hüsnü, kayınbiraderini döğmek için yolunu beklemiş ve berber Cevat Yalazlı'nın dükkânı önünde rastlamıştır. Burada enişte ile kayınbirader kavgaya tutuşmuşlar, kavga kızışınca kanlı bıçaklı bir boğuşma halini almıştır. Bu aralık Hasan, "of anam yandım," diye feryat edince berber Cevat, hemen karakola koşmuş, zabıtayı hâdiseden haberdar etmiştir. Polis memurları, vaka yerine yetiştikleri vakit Hasan ölmüş bulunmaktaydı. Hüseyin de ağır surette yaralı olarak hastaneye kaldırılmıştır. Tahkikata devam olunmaktadır.

Murakabe teşkilâtı takviye olunuyor

Fiyat murakabe teşkilâtına 60 kadar memur alınmasına karar vermiştir.

Yeni memurlar kursa tâbi tutulacaklar, kursta muvaffak olanlar, baremdeki derecelerine göre maaş alacaklardır.

Fiyat murakabe kursları 2 haziranda başlıyacaktır. İstiyenlerin Ankarada iaşe müsteşarlığı fiyat murakabe müdürlüğüne müracaat etmeleri lâzımdır.

Giritte vaziyet

(Baş tarafı 1 ncide)

gitmiştir. Şiddetli muharebeler devam etmektedir.

BERLİN NE DİYOR?

Berlin, 24 (A.A.) — Siyasî mehafil, Giriddeki harekât hakkında sıkı bir ketumiyet göstermekte berdevamdır. Ajans, Alman başkumandanlığı tarafından ancak harekâtın hitamında tebliğ neşredileceğini bildirmektedir.

YUNAN KRALI GİRİTTE

Kahire, 24 (A.A.) — Mısır gazeteleri Yunan Kralının Mısıra vardığını yalanlamaktadırlar.

Yunan Kralı halen Giritte bulunmaktadır.

İNGİLİZ TEBLİĞİ

Kahire, 23 (A. A.) — Orta şark umumî karargâhının bugünkü tebliği:

Giritte: Dün bütün gün ada, düşman tarafından bir taraftan paraşütçülerle, diğer taraftan havadan nakledilen askerlerle yeniden kıtaat indirmek için muannidane bir gayretle yapılan şiddetli hücumlara sahne olmuştur.

Düşman muvakkaten Kandiya ve Resmoda tutunmağa muvaffak olmuşsa da şiddetli süngü muharebelerinden sonra Alman müfrezeleri imha edilmiş ve şimdi bu iki mevkide de vaziyet memnuniyet vericidir.

Dün gündüz Melemede mukabil taarruzumuz kısmen muvaffakıyetle tetevvüç etmiş, fakat daha sonra düşman bu bölgeye mühim miktarda takviye kuvvetleri indirmeğe muvaffak olmuştur.

Harekât devam etmektedir.

Alman zayiatı da gösterecektir ki Britanya ve imparatorluk kuvvetleri hiçbir zaman bu kadar güzel dövüşmemiştir.

Kandiya bölgesinde Yunan kıtaları da pek büyük bir kahramanlıkla dövüşmüşlerdir.

Bir sabıkalı iki fırıncıyı yaraladı

Bülbülderede oturan ve gazetecilik yapan sabıkalı İbrahim, dün civardaki Tahirin fırınına gitmiş ve pişirici Abdullah Kayadan, ekmek istemiştir.

Abdullah Kaya, ekmeklerin henüz pişmediğini söylemiş, bu yüzden aralarında bir kavga çıkmıştır.

Kavga sırasında sabıkalı İbrahim cebinden sustalı çakısını çekmiş ve Abdullahın üzerine atılarak kendisini sol kolu altından vurmuştur. Kavgaya aynı fırında çalışan çırak Mahir de karışmış ve Abdullahı kurtarmak istemiştir.

İbrahim elindeki çakı ile Mahiri de göğsünden ve sol bacağından ağır surette yaralamıştır.

Kavgaya yetişen diğer fırıncılar, gözleri dönmüş bir halde elindeki çakı ile sağa sola saldıran sabıkalıyı sopa ile başına vurarak sersemletmişler ve biraz sonra yetişen polislere teslim etmişlerdir.

Ancak İbrahim de dayaktan yaralandığından her üçü de Beyoğlu hastahanesine yatırmışlardır.

Tahkikata müddeiumumilik el koymuştur. Çırak Mahirin yaraları ağır ve hayatı tehlikede görülmektedir.

Siper kazmada çalıştırılacak mahkûmlar

Vilâyet, müddeiumumîlikten liste istedi

Kazalarda siper kazmak veya tamir etmek faaliyetine başlanmış bulunmaktadır.

Vilâyet seferberlik müdüriyeti, İstanbul cumhuriyet müddeiumumiliğine gönderdiği bir tezkerede siper kazma faaliyetinde çalıştırılacak az cezalı mahkûmların adet ve isimlerinin bildirilmesini istemişti. Müddeiumumilik, bu mahkûmları tesbit ettikten sonra bu işte ne kadar mahkûmun kullanılabileceği anlaşılacaktır. Mahkûmların, önümüzdeki hafta içinde bu işte çalıştırılmalarına başlanması muhtemeldir.

Dünün ve bugünün haber ve hâdiseleri

Amiral Darlanın Fransızlara hitabesi

Almanya donanmayı istememiş

Amiral

Almanyanın isterse Fransayı dünya haritasından silebileceğini söylüyor

Fransanın istikbali yapılan müzakerelere bağlı imiş

Vişi, 23 (A.A.) — Başvekil muavini amiral Darlan bugünkü öğle üzeri radyoda şu nutku irat etmiştir:

Fransızlar,

Şefimiz Mareşal Peten Hitler'in davetine kendisinin rızasile icabet ettiğimi ve Alman devlet reisi ile yaptığım görüşmenin gerek hükûmet gerek kendisi tarafından tasvip edildiğini size daha evvel söylemiş bulunuyor. Hitler benden filomuzun teslimini istemedi ve herkesten ziyade İngilizler bilir ki donanmayı kimseye teslim etmiyeceğim. Alman devlet reisi benden hiç bir müstemleke toprağını da istemedi. Bundan başka İngiltereye harp ilânını da talep etmedi. Zaten bunu niçin istesin? Harbe yalnız başlıyan Almanya bu mücadeleyi herhangi bir devletler zümresine karşı yalnız başına bitirmek iktidarını da kendisinde buluyor. Görüşmemiz esnasında Fransız hükümranlığından herhangi bir feragat başta bahis mevzuu olmamıştır.

Fransa takip ettiği yolu serbestçe intihap etmiştir. Hal ve istikbali münhasıran kendi elindedir. Fransa kendi istediği sulha kavuşacak ve Avrupanın tanzimi işinde bizzat hazırladığı mevkii alacaktır.

Unutmayınız ki Fransa, kendi tarihinin en korkunç hezimetine uğramıştır. Bazı kimseler bunu unutur gibi görünüyorlar. Avrupadaki Fransız topraklarının beşte üçünün işgal altında bulunduğunu ve bir buçuk milyon esir verdiğimizi hatırda tutmak lâzımdır. Bu mağlûbiyete mazide irtikâp ettiğimiz hatalar sebep olmuştur. 919 dan 939a kadar zimamdarlarımızla teşrii meclisimiz hata üstüne hata işlemişler ve yabancı menfaatlerin müdafaası cihetine gitmişlerdir. Yine onlardır ki bizi küçük Avrupa milletlerinin hâmisi vaziyetine sokmuşlar, fakat böyle bir vazifenin iflâsı için elzem olan silâhı imal etmek kudretini göstermemişlerdir. Bundan başka memleketi ancak müdafaaya yarıyacak bir ordu ile techiz etmişlerdir. Harbi ne manen ne de maddeten hazırlıyamamış oldukları halde zimamdarlarımız harp ilân etmişlerdir.

O zamanki menfaatlerimizin bozulması ve vasıtalara malik olduğu halde harbe devam etmek istiyen fakat hakikatte yalnız kaçmağı düşünen bir hükûmetin aczi neticesindedir ki mareşal Fransız milletinin mukadderatını iadeye ve şerefli bir mütareke talebine davet edildi.

1940 haziranında galip devlet bu mütarekeyi reddederek bizi ezebilir ve Fransayı dünya haritasından silebilirdi. Fakat bunu yapmadı. 1941 mayısında muzaffer devlet, Fransız hükûmeti ile müzakereye girişmeği kabul etti. İşbirliği esasının kararlaştırılmış olduğu Montrö mülâkatındanberi Fransa,, efâli ile bu siyasete devam arzusunda olduğunu göstermiştir. Alman devlet reisini, mağlûbiyetin bize yüklediği neticeleri ve mütareke şartlarını malûm olduğu şekilde tahfif etmeğe sevkeden şey bu hareketlerimiz olmuştur.

Sözlerimi iyi dinleyiniz, Fransanın istikbali cereyan etmekte olan müzakerelere sıkı bir surette bağlıdır. Fransa için yaşamak ve ölmekten birini tercih mevzuu bahistir. Mareşal ile hükûmet yaşamak şıkkını tercih etmişlerdir.

Vazifemiz gayet sarihtir. Mareşali, millî kalkınma işinde benim yaptığım gibi bütün gücünüzle takip etmelisiniz. Düşüncelerimizde ve hareketlerimizde onun ve benim yaptığım gibi Fransanın yüksek menfaatlerinden ilham almalıdır.

Fransız - Alman iş birliği

Vişi hükûmeti Amerikaya teminat verdi

Anlaşma garp nısıf kürresine şamil değil

Amerika

Fransa ile posta münasebatını kesti

Vaşington, 23 (A.A.) — Öğrenildiğine göre Amerika, Fransanın Almanya ile yapacağı iş birliğinin garp nısıf küresine şamil bulunmıyacağı hakkında Vişi hükûmetinden resmî teminat almıştır. Maamafih Fransız - Alman işbirliğinin mütareke anlaşması icaplarına inhisar edeceği hakkında Vaşingtonda tam teminat alındığına dair beyanatta bulunulmamıştır. Söylendiğine göre de Vişi tarafından böyle bir teminat verilinciye kadar Fransaya yiyecek maddesi gönderilmiyecektir.

Lyon, 23 (A.A.) — Ofi ajansı, Amerika posta ve telgraf nezaretinin Fransa ile Amerika arasında posta müraselâtının kesilmiş olduğunu ilân ettiğini bildirmektedir.

Zam zam vapuru hâdisesi

Mısır hükûmeti

Almanyadan tazminat istedi

Kahire, 23 (A.A.) — Kahirede neşredilen bir tebliğde Zamzam vapurundaki yolcu ve tayfaların işgal altındaki Fransa'da bir limana salimen çıkarıldığı bildirilmektedir.

Tebliğde şunlar ilâve edilmektedir:

Vapur batırıldığı zaman Mısır bayrağını taşıyordu.

Mısır başvekili gazetecilere yaptığı beyanatta Zamzam vapurunun batırılması üzerine Mısır hükûmetinin Berlinde şiddetle protestoda bulunduğunu ve tam tazminat talep ettiğini söylemiştir.

AMERİKALILAR ALMANLARA CEVAP VERİYORLAR

Nevyork, 23 (A.A.) — Nevyork Heland gazetesi Zamzam hâdisesinden bahsederek diyor ki:

Nazilerin Zamzam'da bulunan 140 Amerikalıyı katletmekten çekindikleri haberi ferah vermişse de hayretle karşılanmıştır. Maamafih Almanların bu hâdiseyi "hukukudüvele riayet bakımından nümune olmağa değer" bir hâdise olarak göstermeleri istikrahsız okunamamaktadır. Haydutların müdafaasız bir kurbanı dağa kaldırılarak soyduktan sonra verdikleri zararı telâfi etmeden bir ay sonra serbest bırakmış olmaları bir mükâfata lâyık görülebilir. Fakta bu şekilde bir hareket hiçbir zaman hukuka ve insaniyete riayet bakımından nümune olarak gösterilemez.

Bağdatta dört yangın çıktı

(Baş tarafı 1 ncide)

bir hükûmet teşkil edeceği zannolunmaktadır.

İRAKLI BİR GENERAL ESİR EDİLDİ

Kahire, 24 (A. A.) — İngiliz orta şark umumî karargâhının tebliği:

İrakta: Kıtalarımız Salleja şehrinin kenar mahallelerine muvakkaten girmeğe muvaffak olan düşman mukabil hücumları muvaffakıyetle kırılmış 20 subayla 90 erbaş esir edilmiştir.

Kahire, 24 (A. A.) — B. B. C:

İrakta Fallojanın istirdadı esnasında alman esirler arasında İraklı bir general de bulunmaktadır.

Kadın yüzünden...

Birisi ağır surette yaralandı

Kuruçeşmede Hasanpaşa akaretlerinde oturan Kerim Kıral, odasında ağır yaralı olarak bulunmuştur. Kerimin komşuları evden iniltiler geldiğini işiterek keyfiyetten zabıtayı haberdar etmişlerdir. Memurlar, odaya girdikleri vakit Kerimin sırtından muhtelif yaralar almış bir vaziyette yerde yattığını görmüşlerdir.

Zabıta Kerimin, Topkapı haricinde oturan Kâzım Ünal tarafından bir kadın meselesinden dolayı yaralandığını tesbit etmiştir.

Katil polis yakalandı

(Baş tarafı 1 ncide)

virmesi beni çok müteessir ediyordu. Vaka günü de nişan yüzüğümü, yüzüme atmasıyla aklım başımdan gitti. Bu yaşa kadar ağzıma koymadığım içkiden medet umdum. ve kızdan yrıldıktan sonra Fatih civarında tanıdığım bir adamdan büyük bir şişe rakı alarak bostanlarin içinde karanlıkta içtim, içtim ve ağladım. Sarhoş olduktan sonra agvri ihtiyarî tekrar Hayrünnisaya gittim. Kendisini dışarı çağırdım. Beni affetmesini ve tekrar konuşmasını rica ettim, yalvardım.

Fakat beni dinlemedi, hakaret etti. Bundan sonra kendimi kaybettim. Ne yaptığımı bilmeyordum.

Bir aralık kendimi Fatih caddesinde buldum. Tabancamda kurşun bitmişti. Yavaş yavaş yürüyerek Sarayburnuna gittim. Bir müddet burada yaptığım cinayetin fecatiyle denize bakarak düşündüm ve sonra tekrar yürüye yürüye Yeniköye gittim. Burada tanımadığım bir adamdan 3 liraya üzerimdeki sivil elbiseelri satın aldım ve polis elbiselerini çıkararak denize attım.

Bir kenarda boş bir sandal duruyordu. İçine bindim ve Dalyanda bulunan kardeşim Nazımı son defa görmek üzere açıldım. Kardeşimi gördüm. Kendisiyle vedalâştım. Fakat cinayetime dair bir şey söylemedim. Sonra yine aynı sandalla geri döndüm.

Üç gece ve iki gün mütemadiyen, şehir dahilindeki yıkık yerlerde arsalarda dolaştım, durdum. Nihayet görüyorsunuz, işte, gelip teslim oldum, cezama razıyım.,,

İrak maliye ve hariciye nazırları Tahrana gitmişler

Beyrut, 23 (A.A.) — D.N.B:

Irak maliye nazırı ile hariciye nazırının yeni müzakereler yapmak üzere Tahran'a gittikleri öğrenilmiştir.

İzmirde bir infilâk sonunda üç kişi yaralandı

Evvelki gün İzmirin Keçeciler mevkiinde silâhçı Hasanın dükkânında, kapsül imaline mahsus bir madde kurcalanırken bir infilâk vukubulmuştur.

Ömer, Mustafa ve Mehmet isimli üç kişi yaralanmıştır.

EN SON DAKİKA

Sovyetlerde askerî hazırlıklar

Sonbaharda hizmete çağrılacak gençler Şimdiden talime basladılar

Moskova, 24 (A. A.) — Röyter: Sovyetler birliğindeki askerî hazırlıklar hakkındaki son alâmet, sonbaharda hizmete çağrılacak olan 1941 sınıfına mensup gençlerin yüzde 78 inin Moskovada şimdiden talim görmekte olmalarıdır.

Moskova askerî komiseri Çernik, işçi teşekküllerinin organı olan Trud gazetesinde yazdığı bir yazıda, gelecek sonbaharda hizmete almacak olan birçok gençlerin şimdiden iyi bir pilot, diğerlerinin de iyi bir asker olarak yetişmiş olduklarını bildiriyor.

Çernik, askerlik talimlerinin Finlândiyada alman derslere dayandığını ilâve etmektedir.

Bombayda

Gece sokağa çıkmak yasak edildi

Bombay, 24 (A. A.) — Ahmet Abad'da müslümanlarla mecusiler arasında son günlerde vukubulan arbedeler üzerine gece ışıkların söndürülmesi emir ve sokağa çıkılması yasak edilmiştir. Bu gün sakin geçmiştir. Şimdi tesbit edildiğine göre mevzubahs kargaşalıklar esnasında 9 kişi ölmüş, 75 kişi yaralanmıştır.

İhraç hareketi nasıl akim kaldı

(Baş tarafı 1 ncide)

saat 23 te düşmanla temasa gelmişler, rastladıkları ışıkları sönük bir yük vapuruna ateş etmişlerdir. Vapur, askerler içinde batmıştır. Biraz sonra kruvazörümüzün yanında, bir İtalyan torpido muhribi görünmüş, bu da bir dakikada batırılmıştır.

Bundan sonra gemilerimiz, düşman nakliye gemilerine ve mavnalarına hücum etmişlerdir. Düşmanın mavnalarından çoğu, ya Britanya gemilerine çarparak veyahut yanarak batmışlardır.

Ağlebi ihtimal mühimmat yüklü küçük bir vapur da berhava olmuştur. Denize düşen Alman askerlerinden bazıları Yunan bayrağı sallıyarak kurtulmağa çalışmışlar, bazıları da bindikleri gemilerden mitralyözle ateş açmışlardır.

Dönüşte, Alman hücum botlarının hücumuna maruz kalmamak için Alman askerlerini kurtaramadık. Maamafih bunların ağır techizatları yüzünden süratle boğuldukları muhakkaktır.

Kruvazör kumandanı, batırılan düşman kafile gemilerinin miktarı hakkında şu sözleri söylemiştir:

— Ortalık zifiri karanlık. Bu itibarla gemi adedini tam olarak tesbit etmek mümkün değildir.

İçlerinde 100 er asker yüklü 40 mavna ile ufak vapurlardan mürekkep idi. Hücum üç saat sürmüştür. Alman zayiatı ağırdır.

ÇERÇEVE

Bir hesap

Necip Fazıl Kısakürek

(Baş tarafı 1 ncide)

fesile en aşağı otuz; ve Baltıktan Karadenize kadar Rusyaya karşı da, beraberliğinden emin olsa bile, otuz fırka tahsis etmeğe mecbur değil mi?

En aşağı 10 fırka da İtalya üzerinden şimalî Afrika hareketine ve saireye tahsis etmiştir.

Topluca 118 fırka...

Almanyanın harp başındanberi mutlaka 40 fırkalık bir ziyanı olduğunu da bu hesaba katarsınız, tesbit edilmiş Alman kuvvetlerinin 160 fırkaya çıktığını hemen kavrarsınız.

Âdem Babadan (Büyük Frederik) in (büyük ordu) nazariyesine ve o günden bu güne kadar yeryüzünde keyfiyet ve kemiyetçe en büyük orduyu kurmuş olan Almanların, her şeye rağmen muayyen bir zaman ve mekânda ve her kıymet bakımından 200 fırkayı aşabilmelerine imkân yoktur.

Demek oluyor ki Almanların bundan böyle herhangi bir hedefe tahsis edebileceği kuvvet, azamî ve en cömert hesapla 30 - 40 fırkayı aşamaz. Almanlar doğrudan doğruya Rusya üzerinde 70, İngiliz anavatanı üzerinde 70 ve başka hedefler üzerinde de 30-40 fırkadan artık bir kuvvet tekasüf edemezler.

İtalyan kuvvetlerini bile bile hesaba katmıyorum. Mümkün olsaydı İtalyanları, Alman kuvvetlerine ilâve yerine onlardan tarhederdim.

Almanların, zafer üstüne zafer den sonra herkesten müşkül durumunu ve İngilterenin büyük ümit ve tabiyesini işte bu hesabın ruhunda aramalı...

MISRA'LARDAN Hikâmler

Eski ve yeni dilenciler arasında benzerlik

Dünkü gazetelerde şöyle bir haber vardı: "Şehrin muhtelif yerlerinde dilencilerin faaliyete geçtikleri görülmüş ve bu halin önünü almak için belediye alâkadarlara emir vermiştir.,,

Hakikaten son bir iki ay içinde İstanbulda dilenciler nazarı dikkati çekecek derecede çoğalmış, köşe başlarında, caddelerde el açan, halkın merhametini tahrik için sakat kolunu, kopmuş bacağını ve birtakım iğrenç yaralarını göstererek tazallüm eden erkekli, kadınlı ve çocuklu dilenci kafileleri görülmeğe başlamıştı. Belediyenin, bu çirkin vaziyeti görmüş ve harekete geçmiş olması - geç kalmış da olsa - takdire şayandır!

Bu haber bana, 384 yıl evvel 11 Muharrem 976 da yazılmış bir hükmü hatırlattı. İçtimai bir derde, yani dilenciliğe temas ettiği için aynen naklediyorum:

"İstanbul kadısına hüküm ki;

Arap tayfasından ve gayriden bazı kimseler her vechile sağ olup kârükisebe kadirlerken esvak ve mahallâta suale çıkıp ibramı galiz ve cerri sakil eylemekle ehli ırz olanları rencide edip ve bazı a'ma cariye ve kul alıp onları mahalle aralarında dilendirip ve bazı birer kimesnenin boynuna zincir takıp medyun ve mahpustur deyu gezdirip ve softa tayfası dahi bölük bölük olup yollarda ve sokaklarda halkı cerredip ve bazı cerrar dahi bir hastayı yanına alıp anı behane edip envai gıizetler ile halka müzayeka verdikleri ve bazı kimesneler sari emraza ve arızaya müptelâ olup o gibiler kadimden şehirden sürülüp men olunagelmişlerken simdi memnu olmayıp halkla ihtilât eyledikleri istima olunmağın buyurdum ki bu hususları şehir subaşısı olan Hüseyin mübaşirinle göresin. Mezkûrlardan pirü fani ve zaîf olmayıp kârükisebe kadir olanlar cer ederlerse men ve defedip ve dilencilerden kimseye a'ma kul ve cariye aldırmayıp ve ol veçhile cer ettirmeyip ve ezel ve edal emraza müptelâ olanları şehirden sürüp ihtilât ettirmiyesin ve bazı danişmentler akraba ve taallûkatlarından bazı sağır olanları mücerret cer için gezdirdikleri vaki imiş. Anları dahi menettirip meğer şol softa tayfası ki daima tahsilde olup tatilde ve kadimden olageldiği üzere cer ederler. Anlara dahi tenbih eyliyesin ki kadimden edegeldikleri üzere tatilden gayri zamanlarda etmiyeler.,,

Görüyorlar ki, dilencilerden hiç bir devirde rahat yokmuş. Bugün yalnız aralarında cer hocalarile "borçlu ve mahpus,, diye gezdirilenler yok.

Malûm a, bir zamanlar, alacaklılar borçlarını tahsil etmek için, borçlu olanların boyunlarına zincir takarak, cerre âlet ederlerdi. Çok şükür, bugün böyle maskaralıklara raslamak mümkün değildir.

Vesika şunu da gösteriyor ki, birkaç istisna ile, [illegible] devirlerin dilencileriyle bugünküler arasında çok benzerlik varmış. Sari hastalıklı dilencilerin mübarek yüzlerini ve iğrenç vaziyetlerini bugün görüyoruz. Ve dilenci bolluğu devam edip gidiyor

Sonra "her vechile sağ ve salim,, kimseler de dileniyorlar. Muhtelif isimler, muhtelif mevzularla ve bazı hayır müesseseleri - nin isimlerini istismar edip biletler bastırıp satanların, takvimler dağıtanların, kapı kapı dolaşıp mevhum teşekküller adına iane toplıyanların, ayda, üç ayda bir çıkan, bazan hiçbir nüshası bile çıkmamış olan gazeteler, mecmualar namına abone yazanların eski devrin "sağ ve salim,, dilencilerinden ne farkları vardır.

Bunları kökünden kaldırmalı, şehrin vakarını, matbuatın haysiyetini bozan bu münasebetsizlikleri önlemeli, hazmetmemeliyiz.

Yağ ile zırva, tahinle paça, turşu ile yoğurt
Hâsılı ne yesek hazmına kadir oluruz...

LÂEDRİ

Mehmetçik

Avnullah Korvetinin Kahraman Bahriyelileri

İtalyanların şimalî Afrikada Trablusgarp eyaletine saldırdıkları sırada Beyrut limanında Avnullah adında küçücük bir korvetimizle Ankara adında bir torpitomuz bulunuyordu. 26 Şubat 1912 günü sabahı Beyrut önüne iki İtalyan kruvazörü geldi, bu iki küçük Türk gemisine bir ültimatum göndererek derhal teslim olmalarını bildirdi. Ankara ile Avnullah için iki ihtimal vardı: teslim olmak, yahut, harbi kabul ederek batmak!.. Çünkü, İtalyan kruvazörlerinden yalnız bir tanesi bile bu iki küçük geminin kuvvetlerinden kat kat üstündü. Türk bahriyelileri hiç düşünmediler. İtalyanlara derhal red cevabı verdiler, kahraman zabit ve neferler küçücük toplarının başına geçtiler; ve ağır düşman gülleleri altında, gemileri parçalanıncaya kadar döğüştüler, şehit oldular. Avnullah şehitlerinin başında güverte yüzbaşısı Kasımpaşalı Fuat ve topçu mülâzimi Sadeddin bulunuyordu. Şehit Mehmetçiklerimiz de şunlardı: Trablusşamlı Muhiddin oğlu Ali, Fatsalı Talip oğlu Osman, Çarşambalı Hasan oğlu Necip, Zonguldaklı Mehmet oğlu Mehmet, Ereğlili Mehmet oğlu Hasan, Oflu Hasan oğlu Talip, Oflu Mustafa oğlu Süleyman, Atinalı Hurşid oğlu Şevki, Göreleli Salih oğlu Mustafa, Akçaabadlı Osman oğlu Ali, Rizeli Osman oğlu Mustafa, Göreleli Mahmut oğlu Hüseyin, Aydınlı Kerem oğlu Ali, Haydarlı Ahmet oğlu İsmail, İzmirli İbrahim oğlu Ali, Ereğlili Derviş oğlu Mehmet, Ordulu Mustafa oğlu Mehmet, Ordulu Ömer oğlu Mehmet, Ayancıklı Emin oğlu Recep, Ereğlili Ahmet oğlu Recep, Ordulu Mehmet oğlu Dursun, Bartınlı Ahmet oğlu Arif, Ordulu Mehmet oğlu Hüsnü, Ordulu Salih oğlu Mehmet, Ordulu Mehmet oğlu Ahmet, Cideli Mehmet oğlu Ali, Ordulu Mehmet oğlu Hüseyin, Ordulu Ahmet oğlu Tahir, Ordulu İbrahim oğlu Mahmut, Edremitli Mustafa oğlu Zarif Ayvacıklı Mustafa oğlu Hüseyin, Gemlikli Mustafa oğlu Hüseyin, Üsküdarlı Salih oğlu Mehmet, Gemlikli Hüseyin oğlu Hasan, İzmitli Kadir oğlu Kemal, Rizeli Mehmet oğlu Ahmet, Bayramiçli Mustafa oğlu Yahya, Bafralı Hasan oğlu Mehmet, Dramalı Emin oğlu Ahmet, Dramalı Mehmet oğlu Şakir, İzmirli İbrahim oğlu Mustafa, Akçaabadlı Temel oğlu Alican, Tokatlı Kadir oğlu Şakir, Karamürselli Hüseyin oğlu Ahmet, Rizeli Mehmet oğlu Hamit, Çarşambalı Ali oğlu Ahmet, Trablusşamlı Hızır oğlu Mehmet... 47 bahriyeliydi...

REŞAT EKREM KOÇU

İmlâ kılavuzu

hakkı tarık us'un buna dair düşünceleri

- 3 -

harflerimizin adları

[bu yazının dünkü sayımıza konan kısmında birkaç tertip hatası olmuş, birkaç satırı da baskı hatasile okunmaz halde çıkmıştır: maksadı boğan bu yanlışları göstermedense yazımıza onların doğrularını tekrar ile devam ediyoruz:]

kılavuzun başına konulan harf listesine göz atarken, harf inkılâbındaki neşriyatta (yumuşak ge) adını almış olan (ğ) ye verilmiş yeni ad üzerinde durdum,

hani sakallı bir adama: "yatarken sakalını yorganın üstüne mi çıkarırsınız, yoksa altında mı bırakırsınız?,, diye sormuşlar da adamcağızın uykusunu kaçırmışlar. benim de içime öyle bir merak düştü. harflerin adı deyip geçivermek, anladım ki, mümkün olmıyacak....

kılavuzun (ğ) den başka harfler hizasına kaydettiği isimler hep eskileridir, yani harf inkılâbında, 1928 de bastırılmış ilk (muhtasar türkçe gramer) de de, ondan sonra, ibrahim necmi dilmen'in neşrettiği gramerde de bu isimler vardır:

sesli harfler için, bunların kendi sesleri kendi isimleridir: a, e, i, ı, o, ö, u, ü.

(e) seslisile yapılan heceler de sessiz harflere ad olarak kabul olunmuştur; be ce, çe, de, fe, ge, he, je, ke, le, me, ne, pe, re, se, şe, te, ve, ye, ze.

bu adların bir takımı arap harflerindeki karşılıklarına türk dilinde verdiğimiz adların aynıdır: be, de, fe, je, pe, te, ye, ze gibi. eğer aynı silsileyi muhafaza etseydik, bir takımının daha adı kılavuzda şöyle olacaktı: c (cim), ç (çim), l (lâm), m (mim), n (nun), s (sin), ş (şın), v (vav)....

(h) harfini ya (ha) yahut (he) (k) harfini de ya (kaf) ya kef). (g) harfini ya (gaym) ya (gef) hecelerinden biriyle adlandırarak tağlib kaidesine yeni bir misal, yahut (gega), (keka), (heha) gibi birer kelimeye vücut verecektik.

ilk mekteplerde elifbe okutan muallimler acaba eski harflerin bu adlarından memnun değil miydiler? harfleri belletme bakımından onlara bir çırpıda, bir vezinde, meselâ hep üstün okuyarak elde edilen hecelerden ad koymayı mı uygun bulmuşlar ve lûgatimize böyle bir isim listesi hediye etmek hususunda bir (icma') mı tesis etmişlerdi? itiraf ederim ki bunu bilmiyorum. türkçe ve edebiyat hocalığı yaptığım yılların birinde böyle bir bahse temas edildiğini hayal meyal hatırlarım. şimdi elimin altında olan bazı kitaplar, mecmualarda kısa bir araştırma bundan bana bir iz göstermedi. demek bu noktada hiçbir ihtilâf da yok ki kılavuz - pek beğendiğim bir usulle öteki bahislerde yaptığı gibi - burada tercih sebeblerini izaha ihtiyaç bile görmemiş. (ana hatlarile türk gırameri) nin anket kitabında da harflerin adlarını yazmak ya pek tabii olarak bahsin dışında görülmüş, ya hatıra gelmemiştir.

ben harf inkılâbına kadar, meselâ (l) muadili olan harften le, la, li... v.s. - (l) başda olarak en az - sekiz türlü hece yapılır ve bu sekiz çeşit hecede görülen sessiz harfin adı da türk lûgatine (lâm) suretinde yazılır bilirim .

harf inkılâbından sonra ise kelimelerimi muhataplarım tayin etti: bazan bu lâtin aslından harflere fransız alfabesinde verilmiş adları söyledim, meselâ (s) için (es) dedim; yeri geldi, muhatabımın daha kolay kavriyacağına hükmederek, eski muadilinin adını söyledim, (sin) dedim. bir iki defa kendi metoduma göre giriştiğim alfabe öğretme tecrübesinde sesli harflerle (b) den ileri gidemedim. ilerliyebilseydim bir ad verecek miydim? vereceksem, daha kolay bellenir diye şekillerinin benzediği şeylerden birini seçerek onunla mı anlatacaktım, yoksa seslerinin başında geldiği kelimelerden çocuğun idrâkine yakın veya sesin mahrecine uygun birini mi ihtiyar edecektim? ne onu, ve ne bunu zannetmiyorum; çünkü benim kendi alfabe öğretme metodum başta buna ihtiyaç bırakmıyordu. ilkokullarımızın da buna ihtiyacı duymadığına hükmediyorum; fakat bir gün muhatabımızdan tek bir sessiz harf, meselâ (m) yazmasını istiyecek olsak söyleyeceğimiz kelime ne olmalıdır? (me) mi? fakat yazılacak bir hece değil, bir harftir. o takdirde:

— (me) adlı harfi yazınız! demeliyim. bu halde de eski (mim)i bırakmış oluyorum. Bunu şekilde yaptığımız inkılâbın bir zarureti sayabiliyoruz; fakat bu şekli, onu kullanıb duran milletler (em) adıyla tanıtırken bizim (me) deyişimiz hangi zaruretin neticesidir?

işte beni bahsin bu noktasına gelince epeyce üzen burası oldu.

harf adlarında seslilere, kendi seslerinden yapılmış adlar vermek hem tabii, hem bu harfleri kullanan milletlerce müşterek bir keyfiyet... yeni öğrenmeye başlıyan bir çocuğa bir (a) işareti göstersek de: - bu ne? diye sorsak, alacağımız doğru cevab hem işaretin sesini, hem harfin adını eda etmiş olur; fakat bunlardan başkasında söylenecek adla yazılacak harf arasında tam bir mutabakat olmayabilir; bunları ya tarihi, ya ilmi bir zaruret olarak kabul ederiz. (be) de, (de) de bu tarih, (cim), (sin) demekte bu inkılâb zaruretini hissediyoruz; (cim) yerine (ce), (sin) yerine (se) demekte bulunmasa vaz'i bir kıymet ve haysiyettir. harf inkılâbından önce de (sin) harfinin (se) hecesiyle seslendirilmesi mekteplerde iltizam edilmiş bulunabilir; ancak bu (s) harfinin adını lûgatten çıkarıb değiştirmez; bir öğretim usulü, vasıtası olarak kullanılan bir ses olur. bunları kılavuzda (harfin adı) sütununda değil (harfin çıkardığı sese örnek) sütununda gösterebiliriz. bunu (ad) olarak tesbit edebilmek için, ya bu harfi kullanan milletlerde verilen ada mutabık olduğunu görmeliyiz, yahud onlardan ayrılıyorsak tarihi veya ilmi icablarını da böyle bir fırsatta belletmeliyiz.

kılavuza geçen bu adlar belki tağlib dediğimiz yolda, bu sesle terkib edilmiş hecelerden birinin sesini ad vermekden ibaret bir ameliyedir. lâkin bu hareket kendi dilimizde veya başka dillerdeki adlarını atmak suretindedir. o halde düşüncem harflerin bu kısmına kılavuzda verilen adların yeniden incelenmesi veya incelenmiş olduğuna göre, tercih âmillerinin öteki-lerde olduğu gibi çıkan tereddüde cevab vermesidir.

Harf listemizin adını, lâtin harfi kullanan milletler arasında yayılmıştır diye (alfabe)ye çevirmemiş miyiz? o halde alfabeye giren türk harflerinin kendi adlarını bırakıp yerine neden vaz'i bir takım kelimeler koyuyoruz da bunların gene lâtin harflerini kullanan milletlerin hattâ sınırlarından aşmış adlarını almıyoruz?

GÜN

Siyasî ve Edebî Haftalık Büyük Gazete

ÇIKARAN: HASAN TANRIKUT

İlk sayısı Bugün Çıktı

Haftanın siyasi edebi ve fikri hareketlerini bir bütün halinde ancak "GÜN,, de bulabilirsiniz.

KADRO:

Başmakaleler : Celâleddin Ezine, Nizamettin Nazif, Sadri Ertem, Vecdi Hayri Bürün.
Siyasi ve askeri icmâller : A. Hakgüder, İhsan Bora...
Fıkralar : Necip Fazıl, Cahit Tanyol, Celâl Sılay.
Hukuk ve iktisat : Yavuz Abadan, Mehmet Ali, Rasih Duru.
Felsefe : Hilmi Ziya Ülken, Miraç Katırcıoğlu, Hasan Tanrıkurt.
Tenkit ve tetkik : Ahmet Hamdi, Nurullan Ataç, Doğan Ruşenay.
Hikâye : Sait Faik, Samim, Kocagöz, Hüseyin Hulki, Baha Dürder, Cavit Yamaç
Şiir : Ahmet Muhip, Bedri Rahmi, Cahit Külebi, Cahit Sıtkı, Fazıl Hüsnü, Melih Cevdet, Oktay Rıfat, Orhan Veli, Rıfat Ilgaz, Sabahattin Kudret.
Müzik : Cemal Reşid Şakir Sırmalı.
Sinema, Tiyatro : Orhan Hançerlioğlu, Melih Gürsel.
Resim ve karikatür : Hulki Avni Arbaş, Mümtaz Yener, Bedri Rahmi Turgut Atay.
Tarih : Z. T.
Kadın moda : Lûtfiye Evrenay
Röportaj : Neriman Kurtbay, Suavi Koçer.
Çocuk sayfası : İki öğretmen hazırlıyacaktır.
Tercüme : Fransızca: Edip Ayel Salâh Birsel, Lûtfi Özgök.
İngilizce: Salih Özarık.
Almanca: Bürhan Batıman.
Rusça: V Karaboğa.
Farsça: A H Çelebi.
Arapça: M. Katırcıoğlu.

Plâğı değiştiriniz.

Hiç şüphe yok, bugün tamamiyle makine asrındayız. Düşünen insanlık bunu her gün bir kat daha katî olarak ve esefle görüyor. Fakat ne yapsın... Her şey, hemen hiç istisnasız, yavaş yavaş makineleşmektedir.

Bunun yeni bir örneğini son gelen Amerika gazetelerinden öğrendik. Amerikanın bazı üniversitelerinde, dünyanın her tarafında olduğu gibi, talebe doktor ünvanını alabilmek için bir tez yazmağa, bu tezi profesörlerden mürekkep bir jüri heyeti önünde okumağa, onların tez üzerindeki itirazlarına cevap vermeğe mecburdur. Bunun fazla vakit ziyanı mucip olduğunu düşünen Amerikan gençleri tezlerini oturup uzun uzun yazacak yerde ses zapteden bir gramofon plâğı karşısında söyliyerek sözlerini plâğa aldırıyorlar. İmtihan heyeti huzuruna talebe değil, gramofon plâkları çıkıyor, jüri heyeti tezi makineden dinliyor. Ve buna göre kararını veriyormuş.

Bu havadisi okuduğumuz gazete jüri heyetinin itirazları için ayrı plklar doldurtup doldurtmadığını yazmıyor. Fakat bu terakki hamlesinden sonra bugün belki de yapılmıyan bu işin yarın yapılacağından şüphe etmek aslâ caiz değildir.

Evlenenlere düğün hediyesi

Avrupanın evlenmeyi himaye ve teşvik eden memleketleri arasında İtalya başta gelir. İtalya hükûmeti bu maksatla yeni evlenenler için bir piyango ihdas etmiştir. Bir yıl içerisinde evlenen her çifte bir piyango bileti veriliyor. Yılbaşı gecesi bu piyango çekilerek bir yıl içerisinde evlenenlere 50 liretten 2500 Lirete kadar muhtelif mükâfatlar, tencere, havagazı fırını, elektrik süpürge, halı, kanape gibi birçok hediyeler dağıtılıyor. Bu havadisi naklettiğimiz gazete İtalyada en sabırsızlıkla beklenen piyangonun yeni evliler piyangosu olduğunu ayrıca kaydetmektedir.

BUGÜN

TAKSİM SİNEMASINDA

2 büyük ve çok güzel film birden

1-ÇANAKKALE Geçilmez

Türkçe sözlü ve şarkılı milli ve askeri film.

2-HAYDUTLAR TUZAĞI

İstanbulda ilk defa büyük macera ve kovboy filmi.

Bugün saat 1 de tenzilâtlı matine

SPOR

Bu haftaki maçlar

İstanbul Futbol Ajanlığından: 24 Mayıs cumartesi günü yapılacak Millî Küme maçları

ŞEREF STADI-

Saat 15,30: Fenerbahçe - Demirspor. Hakem: Selâmi Yan hakem: Feridun - Şekip.

Saat 17,30 da: Galatasaray - Gençler. Hakem: Şazi Tezcan. Yan hakem: Necdet - Muzaffer.

25 Mayıs Pazar günü yapılacak Milli Küme maçları

FENERBAHÇE STADI:

Saat 15,30 da: Galatasaray - Demirspor .Hakem: Samih Duran. Yan hakem: Şazi - Nihat.

Saat 17,30 da: Fenerbahçe - Gençler. Hakem Bahaettin Uluöz. Yan hakem: Halit Galip - Muhtar.

Galatasarayın yeni antrenörü

Galatasaray Klübü bir İngiliz antrenörü getirerek takımını çalıştırmağa başlamıştır.

Yeni antrenörlerinden Sarı - Kırmızılıların âzamî istifade edecekleri şüphesizdir.

YABANCI DİL DERSLERİ

FRANSIZCA (50)

(Her hakkı Haber gazetesine aittir)

COLOMBA

P. Mérimée

— 50 —

1. — Quelle idée! Et vous pouvez supposer cela! quand vous venez d'avouer qu'elle ne vous a encore rien dit. Mais c'est affreux de votre part.

— Si elle ne pensait pas à la vengeance, elle m'aurait tout d'abord parlé de notre père; elle n'en a rien fait. Elle aurait prononcé le nom de ceux qu'elle regarde... à tort, je le sais, comme ses meurtiers. Eh bien! non, pas un mot. C'est que, voyez-vous, nous autres Corses, nous sommes une race rusée. Ma sœur comprend qu'elle ne me tient pas complètement en sa puissance, et ne veut pas m'effrayer, lorsque je puis m'échapper encore. Une fois qu'elle m'aura conduit au bord du précipice, lorsque la tête me tournera, elle me poussera dans l'abîme.

2. Alors Orso donna à miss Nevil quelques détails sur la mort de son père, et rapporta les principales preuves qui se réunissaient pour lui faire regarder Agostini comme le meurtrier.

— Bien, ajouta-t-il, n'a pu convaincre Colomba. Je l'ai vu par la dernière lettre. Elle a juré la mort des Barricini; et... miss Nevil, voyez quelle confiance j'ai en vous!.. peut-être ne seraient ils pas de ce monde, si, par un de ces préjugés qu'excuse son éducation sauvage, elle ne se persuadait que l'exécution de la vengeance m'appartient en ma qualité de chef de famille, et que mon honneur y est engagé.

— En vérité, monsieur della Rebbia, dit miss Nevil, vous calomniez votre sœur.

— Non, vous l'avez dit vous-même,... elle est Corse... elle pense ce qu'ils pensent tous. Savez-vous pourquoi j'étais si triste hier?

— Non, mais depuis quelque temps vous êtes sujet à ces accès d'humeur noire... Vous étiez plus aimable aux premiers jours de notre connaissance.

— Hier, au contraire, j'étais plus gai, plus heureux qu'à l'ordinaire. Je vous avais vue si bonne, si indulgente pour ma sœur!... Nous revenions, le colonel et moi, en bateau. Savez-vous ce que me dit un des bateliers dans son infernal patois: "Vous avez tué bien du gibier, Ors' Anton', mais vous trouverez Orlanduccio Barricini plus grand chasseur que vous."

COLOMBA

P. Mérimée

— 50 —

1. — Bu nasıl düşünce! Hem bunu nasıl tasavvur edebiliyorsunuz. Daha demincek size hiçbir şey söylemediğini itiraf etmiştiniz. Fakat bu sizin namınıza ne korkunç şey!

— Eğer intikamını düşünmemiş olaydı her şeyden evvel bana babamın bahsini açardı; böyle bir şey yapmadı. Biliyorum, haksız ama, katiller nazariyle baktığı kimselerin adını olsun söylerdi. Halbuki, sözü bile geçmiyor. Bu gördüğünüz şey biz Korsikalıların kurnaz bir soy olmamızdan ileri geliyor, kız kardeşim beni nüfuzu altında tamamen tutamadığını biliyor ve henüz elinden kaçabileceğim bir sırada yıldırmak istemiyor. Uçurum kenarına götürünce, başımın döndüğünü görür görmez beni uçuruma itiverecek.

2. Bu sırada Orso mis Nevil'e babasının ölümü hakkında biraz izahat verdi ve Agostini'yi katil gibi göstermek hususunda toplanmış olan başlıca delilleri anlatarak ilâve etti:

— Hiçbiri Kolomba'yı ikna edemedi. Bunu son mektubundan anladım. Kolomba Barricini'leri öldürmeğe ahdetti; ve... size ne kadar itimat ettiğime inanın... belki de, Kolomba gördüğü kaba terbiyeye bağışlanabilecek bâtıl bir fikirle, öc almanın aile reisi sıfatiyle bana ait bulunduğuna ve şerefimin buna bağlı olduğuna kanaat beslemeseydi Barricini'ler bu dünyada çoktan yok olurlardı.

Mis Nevil:

— Hakikatte bay della Rebbia kız kardeşinize iftira ediyorsunuz! dedi.

— Hayır, siz de söylediniz ya... O Korsikalıdır, bütün Korsikalılar ne düşünürse o da onu düşünür. Dün neden o kadar kederli olduğumu bilmiyor musunuz?

— Hayır, fakat epey bir zamandır bu kara düşünce nöbetlerine tutulup duruyorsunuz. İlk tanıştığımız günlerde daha sevimli idiniz.

— Bilâkis, dün her zamankinden daha şen, daha mes'uttum. Sizi kız kardeşime karşı o kadar iyi, o kadar müsamahakâr gördüm ki. Albay ve ben vapurda geliyorduk. Sandalcılardan birinin çok gürültülü şivesi ile bana söylediği şeyi biliyor musunuz: "Çok av vurdunuz Ors' Anton', fakat Orlanduccio Barricini'yi sizden daha büyük bir avcı olarak bulacaksınız.„

o

ANALİZ ve TEORİ

I. Aşağıdaki cümleleri türkçeye çeviriniz:

a. La tête me tourne quand je suis au bord d'un précipice.

b. Les pieds me fond mal quand je suis fatigué.

c. Le nez me démange quand j'ai un rhume.

d. Les yeux me piquent quand je lis trop longtemps.

e. Les oreilles me tintent quand je lis trop longtemps.

e. Les oreilles me tintent quand quelqu'un parle de moi.

f. Orso fit promettre au colonel qu'il viendrait passer quelque temps dans son humble maison.

g. Le jour avant celui de son départ.

h. A tout moment, le colonel quittait les jeunes gens pour tirer des goélands.

i. Elle me menera au bord du précipice, et quand j'aurai le vertige, elle me poussera dans l'abîme.

j. Ils seraient déjà morts si elle ne voulait me laisser l'honneur de les tuer.

Enderunu Humayunun Zülüflü ağaları

Zülüflü ağaların koğus nizamı — Ağalar nasıl uyandırılır? — Hamamcılar — Yorgan açıp sırta tesbih indirme — Orta kapıdaki ezan nöbetçisi — Sarayda sabah ezanı nerede okunur? — Sabah namazı merasimi — Dersler — Koğuslarda temizlik nizamı — Teneffüs nizamı ve genç ağalar

Yazan: Tayyar zade ATA EFENDİ

100 sene evvel Osmanlı sarayında yaşamış bir Zülüflü Ağa.

"Saraydaki zülüflü ağaların koğuşlarında olan kanun ve nizamları şunlardır:

"Sabah namazı vaktinden iki saat evvel, her koğuşun ikinci derecedeki zabiti olan gece zabiti, evvelâ kağuşun hamamcı olan ağalarını uyandırır, bunlar koğuş hamamlarını yakıp ısıtırlar. Sonra, "anahtar şakirdi" denilen bu gece zabiti yanına koğuşun iki nefer nöbetçi ağasını alır ve koğuşun ortasında bulunan sütunu yanına gider, bu sütunda, kapı tokmağı şeklinde büyük bir demir tokmak asılıdır, hazreti peygamberin, bütün İslâm büyüklerinin, ulemanın, Osmanlı vesair müslüman hükümdarlarının âlemi islâma hizmet etmiş ricalin, bu saraydan yetişmiş olan zevatın ve bütün ehliimanın ruhlarına fatiha okuduktan sonra, tokmağı karşındaki büyük çiviye üç kere kuvvetlice vurur. Sonra koğuşta bulunan zülüflü ağaların yatakla?rını baştan başa dolaşır ve her yatağın hizasında, o yatakta yatan ağayı ismiyle çağırıp: "Mahmut bey!. Mehmet efendi!. Austafa ağa!. Mesut çelebi!. Muhsin halife!." diye uyandırır. Sonra camekâna çıkıp orada yatan kıdemli babayiğitleri uyandırır.

"Uyanan ağalardan ğusül abdesti almak istiyenler derhal kalkarlar ve her koğuşta her gün ısıtılanhamamlara girip yıkanır, abdest alırlar. Gece zabiti yarım saat sonra koğuşa tekrar girer, ayağını pekçe basarak bir baştan bir başa yürür. Evvelkinden daha yüksek ve sert: "Falan ağa!. Filân efendi!. Falan çelebi!. Falan bey!. Falan halife!." diye bağırır.

Bu nöbette uyananlardan da istiyenler hamama girip yıkanacak zaman bulabilirler.

Namaz vaktine yarım saat kala, zabit koğuşa tekrar girer, sür'atlice yürüyerek hâlâ uyanmıyanları "Ahmet ağa!. Ekrem bey!. İshak çelebi!. Esat efendi!. Ethem Halife!." diye çağırır. Üçüncü olduğunu söyliyerek dargınca durur, hızlıca söylenerek dolaşır. Bu sefer de uyanmıyanlar olursa,gece zabiti, koğuşun birinci zabiti olan "Peşkirbaşı" ya haber verir. Peşkirbaşı, hemen, daneleri fındıktan büyük ağaçtan yapılmışve kirişe koğuşa gider, kalkmayanların dizilmiş büyük bir tesbihi alır, yorganını açarak tesbihi arkalarına indirir. Artık bu tedbirile muhakkak uyanır ve kalkarlar. Ne çareki namaz vakti çok yakındır, hamam lâzım olanlar acele yıkanırlar, sıkıntı çekerler. Ne olursa olsun camiye yetişmeğe gayretederler. Camiye yetişemiyenler olursa, zabit bunları haysiyetlerine göre cezalandırır; hattâ bazılarına dayak bile atar. İşte bu şiddet sayesinde her ağa namaz vaktinden evvel uyanıp abdest almağı kendisine bir tabiatı saniye yapmıştır. Sarayda üç beş sene kalmış olanlar da sabahleyin abdest almadan mestini giyen adama etsadüf olunmaz. Müstesna olarak zuhur eder beynamazlar da akran arasında haysiyetsiz ve itibarsız kalırlar.

"İlk tokmakta ve ikinci ihtarda kalkıp da abdest alanlar, yataklarını topladıktan sonra, toplanmış yataklarının üzerine otururlar. Koğuşlarda sadası güzel olan ağalar ezan vaktine kadar yüksek sesle birer sureişerife okutturulur.

"Orta kapıda ezan nöbetçisi kapıcı vardır. Ayasofya camiinde ezan okunduğunu işitince, orta kapının büyük halkasıyla vurarak ak ağalara haber verir. Nöbetçi ak ağa da nöbetçi müezzine haber verir. müezzin de kütüphane merdiveni üzerinde sabah ezanını okur. Bütün koğuşlardaki zülüflüler muntazam bir şekilde çıkarak camiye giderler; orada padişahı beklerler. Padişah da maiyetişahanesi, kızlar ağası ve haremihumayun ağaları ve musahipleriyle camiye gelir. Kendisini camide silâhtar, çuhadar, rikâbdar, dülbend, anahtar ve peşkir ağaları karşılarlar. Sünnetinin edasından sonra padişah kızlar ağasına işareteder, o da elini dizine hızlıca vurur. Müezzin başı kamet eder. Nöbetçi imam efendiye uyularak namazın farzı cemaatle kılınır. Tesbih ve duadan sonra mihrabiye dinlenir. Padişah kendi dairesine, zülüflü ağalar da koğuşlarına çekilirler. Bir mazereti olup padişah camiye gelemezlerse, kızlar ağasıyla silâhtar ağa gelirler.

"Koğuşlara dönüldükten sonra, o gün padişaha hizmet edecek onar ağa seçilir ve padişahın dairesine gönderilirler.

"Öğle, ikindi ve akşam namazları camide kılınır. Yatsu namazına gelince: Padişaht nöbetçi imamı efendi ile haremde kılar. Hasodalılarla o gün padişaha hizmete memur olan aşağı odalılar, ya hırkeisaadet dairesinde yahut oraya civar bir yerde cemaatle kılarlar. Diğer koğuşların zülüflü ağaları, kendi koğuşlarında arkadaşlarından birinin imamlığıyla cemaatle namaz kılarlar. Yatsu namazından sonra herkes yine yatakları na oturur. Güzel sesli hafızlar yüksek sesle Kur'an okurlar. Cuma geceleri "Surei Yâsîn" okumak âdettir. Kur'andan sonra herkes birer parça kahvaltı eder Yaşlıcalar çeşme avlusuna igderek saat dörde kadar sohbet ve muhabbet ederler. İlimden ve san'attan bahs ve müzakere ederler. Sonra yatılıp erkenden kalkılır.

"Tahsili ulûm nizamına gelince: Salı günleri koğuşlara resmî hoca efendiler gelir. Yemek yenilir. Sonra Buharii şerif dersleri okunur. Mantık, sarf, nahv ve dinî ilimler gösterilir. Zülüflü ağalar arasında bulunan kibar ve zadegân çocukları bu resmî hocalarla da iktifa etmiyerek kendi koğuşlarının müstefit ve çalışkan ağalarından para ile kendilerine kalfa tutarlar. Derslerden sonra ağalar kendi aralarında müzakerelerle meşgul olurlar. Resmî hocalardan icazet alan ağalar, padişah tarafından birer takım mükemmel elbise ve birer şal ve harçlık ihsaniyle taltif ve teşvik olunurlar.

"Koğuşların temizlik nizamı da şöyledir: Sarayı humayun koğuşlarını temizlemek üzere paskalya ve yortu günleri müstesna her gün tersane zindanından muayyen miktarda esirler gönderilir. Bu esirler, nöbetçi ağaların nezaretinde koğuşları silip süpürür, ve temiz ederler. Zabitler, zülüflü ağaların el, ayak ve yüzlerinin ve esvap ve çamaşırlarının temiz olmasına; zülüflü ağaların aralarında iyi geçinmelerine dikkat ve nezaret ederler.

"Teneffüs nizamına gelince: İkindi namazı camide eda olunduktan sonra akşam yemeği yenir. Sonra nöbetçi zabitten izin alınarak saat (alaturka) onbire kadar meydanda top ve tomak oynanır. Saat onbir olunca nöbetçi zabitleri kendi koğuşları önünde el çırparlar. Bunun üzerine koğuşların büyük kapı perdeleri derhal indirilir. Bundan sonra giyimbaşı hazine koğuşundaki, peşkirbaşı kibar kağuşundaki, ve çamaşırcıbaşı da seferli koğuşundaki genç ağaları koğuş kapılarından dışarıya çıkartmazlar.

Akşam ezanına kadar sadaları güzel ağalar, koğuş pencereleri hizasına oturtularak yüksek sesle Kur'anı kerim okurlar. Akşam ezanı okununca intizamla camiye gidilip gelinir„

Nakleden: *R. E. KOÇU.*

KÜÇÜK İLÂNLAR

(Bu sütunda okuyucularımızın gazetemiz yanındaki kuponla birlikte göndereceklerî

EVLENME TEKLİFLERİ, İŞ ARAMA, İŞ VERME, ALIM, SATIM gibi ticarî mahiyeti haiz olmıyan küçük ilânları parasız neşrolunur.)

Evlenme teklifleri

* Yaş 29, boy 172, kilo 75. 120 lira maaşlı denizle alâkadar bir meslekte bir bay, 25 yaşından aşağı, boyu ile vücudu mütenasip bir baaynla evlenmek istemektedir. (Deniz 133) remzine müracaat. 133

* Yaş 28, boy 168, kilo, 70. Siyah gözlü, siyah kıvırcık saçlı, İspanyol tipini andıran lise tahsilli dul bir bayan, asgari lise tahsilli ve 120 lira maaşlı 28 - 38 yaşlarında uzun boylu, kumral, karekter sahibi bir bayla evlenmek istemektedir. (Su) remzine müracaat. — 122

* Yaş 37, boy 165, kilo 63. Kumral iyi tanınmış namuslu ve şerefli bir aileye mensup, çocuksuz, lise tahsilli, muteber bir yerde iki arsası bulunan dul bir bayan aylığı yüz liradan aşağı olmıyan asker veya mülki devlet memuru bir bayla evlenmek istemektedir. Çocuğu olabilir. Evine bağlı olması lâzımdır. (Nesibe 37) remzine müracaat. — 125

AÇIK MUHABERE

(Bürhan) remzine mektup yazan S. E. nin adına bırakılan mektubu matbaamızdan aldırması.

(Pulcu) remzine mektup yazan Sabahattin Kuşakçıoğlunun pazar günü öğleden evvel matbaamıza müracaati.

İş ve işçi arayanlar:

* 15 yaşında ortamektep mezunu bir genç herhangi bir müessesede iş arıyor. (D. 496) remzine.

* 16 yaşında orta ikiyi bitirmiş, türkçesi kuvvetli, seri daktilo kullanan bir bayan iş aramaktadır. Beşiktaş yenimahalle bostan üstü sokak 16 numaraya müracaat.

* Ticaret lisesini bitirmiş bir genç muhasebe ve muhabere işlerinde çalışabilir. (İ.Ş.G.) remzine müracaat.

* Öğretmen okulunun ikinci sınıfında hesabı kuvvetli, yazısı güzel bir genç tatil için iş aramaktadır. (S. Taşkın) remzine müracaat.

* Hayatta yalnız, eski ve yeni yazıyı bilir, daktilo kullanır ve yazı makinesi bulunan, orta tahsilli bir genç iş aramaktadır. Evinde daktilo işi de kabul edebilir. (Ö.Ç.K) remzine müracaat.

* Bir lise on talebesi herhangi bir iş aramaktadır. Orta talebelerine de fizik ve kimya derslerini ehven bir ücretle verebilir. (T.O.348)

Aldırınız:

Aşağıda rumuzları yazılı olan okuyucularımızın namlarına gelen mektupları idarehanemizden hergün sabahtan öğleye kadar veya saat 17 den sonra aldırmaları rica olunur.

(Anjel) (M. 22) (K.F. 98 sarı) (Emekli) (S.F. 11) (Nur) (Şans 112) (Bulmuş 38) (R.F. 18) ((Keçe 51) (R.M. 108) (Z.E. 20) (Sen 40) (M. 13) (H.H.S.) (N.B.) Tesadüf 3) (R.M.C.5) (Sevinç47) (37 Nesibe) (Arjantin.) (R.27) (K.M.K.S.E.) (H.A.) (Eski zaman 21) (Pâk 37) (Sevimli) (N.22.N.) (Beş yedi) (R.E. 99) (Mine) (İlkbahar) (Z.D.9) (92 Bay) (Deniz 115)

DİKKATE!

(Bulmuş 38) (R.M.C. 5) (K.F. 99 Son) (Sevinç 47) (Nur) (Emekli) (K.M.K.S.E) (S.F. 11) (R.F. 18) (Mine) (N. 22 N.) (M.22) (R.M. 108) (Z. D. 9) remizlerine gelen mektupları remiz sahipleri almamışlardır. Bu mektupları yazanların bir hafta içinde geri almalarını rica ederiz. Aksi halde atılacaktır.

Askerlik işleri

Eminönü Yerli As. Ş. sinden:

1 — 2 haziran 941 günü yedek subay ve askerî memur ve sanatkârların senelik yoklamaları başlıyacaktır. Ve bu yoklama 20 haziran 941 günü nihayet bulmuş olacaktır.

2 — Her yedek subay yoklamaya bizzat gelmek mecburiyetindedir. Gelirken nüfus cüzdanı, askerî hizmet vesikalarını, sıhhî subaylarda diploma ve ihtisas vesikalarile birlikte şubeye geleceklerdir.

3 — Ahvali sıhhiyeleri dolayısile şubeye gelemiyecek derecede hasta olanlar bulunursa, bunlar (mahallî hükûmet tabibinden alacakları musaddak raporu göndereceklerî taahhütlü mektupla şubeye bağlanarak ve şubede kayıtlı bulunduğu defter sıra numarasını bildirmek suretile şubeye göndereceklerdir.

4 — Şube mıntakası haricinde oldupta yoklamalarını yaptıracak olanlar istenilen vesaiki bir dilekçe ile bulundukları mahallin şube başkanlığına müracaat ve yahut taahhütlü mektupla şubeye göndereceklerdir. Vesaik (Haltercümesi, terhis tezkere sureti, nüfus kütüğünde kayıtlı olduğu mahalle cilt ve sayfa numaralarını) bildireceklerdir.

5 — Yoklamaya gelmiyenler veya usulüne tevfikan mektupla yaptırmıyanlar 1076 sayılı kanunun maddesi mahsusuna göre 50 lira cezaya tabi tutulacaklardır.

6 — Bu yoklamalarda aşağıdaki vesaik asıllarile birlikte ve tasdiksiz olarak beraberlerinde bulunduracaklardır. A — Terhis tezkeresi, tekaüdlük emri, ve diğer askerî vesaik, B — Nüfus cüzdanı, 2 şer fotoğraf, umumî ahvali sıhhiye raporu, C — Mühendis kimyagerlerin hangi şubelerde ihtisasları bulunduğu (su, elektrik, yol, inşaat,) gibi vesikalar.

7 — Her subay mahallî emniyet âmirliğinden fotoğraflı ve tasdikli bir ikamet senedi getirecektir.

8 — Her sınıf için tayin edilen günlerde yoklamaya gelmesine riayet etmesi ilân olunur.

9 — 2 Haziran pazartesi gününden 4 haziran çarşamba akşamına kadar: bütün rütbe tabib, harita, eczacı, kimyager, veteriner, levazım, subaylar.

10 — 5 haziran perşembe gününden 7 cumartesi akşamına kadar: Topçu, ölçme, ışıldak, hesap ve muamele memurları, süvari, nakliye, istihkâm, subaylar.

11 — 8 haziran gününden 11 çarşamba gününe kadar: Dişçi, sanayi, harp, deniz, jandarma, muhabere, oto, hava, demiryol, subayları.

12 — 12 haziran perşembe gününden 14 cumartesi gününe kadar: Demirci, makinist, kamacı, marangoz, imam, saraç, mimar, mızıka, adlî müşavir, mühendis, tüfekçi, askerî muallim.

13 — 16 haziran pazartesi gününden 19 perşembe gününe kadar: Piyade subaylar.

14 — 20 haziran cuma günü general ve kurmaylar.

***

Kadıköy Yerli Askerlik Şubesinden:

Şubemizde kayıtlı emekli ve yedek tekmil subay ve memurların senelik mutat yoklamalarına şimdiden başlanmıştır. Ancak bu sene yoklamaya 20 haziranda nihayet verileceğinden bu tarihe kadar şubeye müracaat edilmesi ilân olunur.

Şüphe

NAKLEDEN: Fethi Kardeş

Aşk, Istırap ve his romanı

- 23 -

Farukla Tarık, bitişik salonda karşılıklı oturmuş, konuşmaksızın duruyor ve cıgara içiyorlardı. Bir aralık Faruk ayağa kalktı:

— Bizim "Şendul" bu akşam neşeli değildi. Acaba neden?

Tarık, kalbinden yaralanan gevşek adamların anî ve şiddetli hiddetlerinden biriyle isyan etti. O kadar fazla idi ki adetâ güçlükle nefes alabiliyordu. Kekeledi:

— Şükrana "Şendul" demekten seni menederim!

Faruk kardeşini mağrur bir hazarla yukarıdan aşağı süzerek:

— Bana emir vermeğe mi kalkıyorsun? Sen deli mi oldun?

Tarık da ayağa kalkmıştı:

— Ben deli olmuyorum. Fakat bana karşı fena muamelelerinden artık bıktım usandım, bunu söylemek istiyorum.

Faruk müstehzi bir gülüşle mukabele etti:

— Sana karşı muamelelerim mi? Sen ve Şükran ikiniz bir şahıs mısınız?

— Bil ki Şükran yakında karım olacaktır!

Faruk kahkahayla güldü:

— Çok güzel!... Şükrana neden artık 'Şendul" dememek lâzımgeldiğini şimdi anlayorum. Fakat evleneceğini bana haber vermek için bulduğun yol pek tuhaf değil mi?

— Seni alay etmekten menederim!.. Anlayor musun... Seni bundan menederim!...

Tarık, sevdiği ve evlenmek üzere seçtiği kadın hakkında yapılan bu alaydan pek hiddetlenmiş ve yüzü sapsarı olarak kardeşine doğru bir adım attı.

Fakat Farukun da birdenbire tahammülü taştı. Müdhiş bir hiddetle gözleri döndü. Bir kaç haftadanberi içinde birikmekte olan hiddetler, sessiz ıztıraplar, yaptedilmiş isyanlar aklını başından aldı:

— Bana emretmeğe mi cür'et ediyorsun? Ben de sana susmanı emrediyorum. Anlayor musun sana emrediyorum!.

Bu taşkın şiddetle şaşan Tarık birkaç saniye sustu. Kardeşini tam kalbinden yaralayacak kelimeyi, cümleyi, şeyi aradı. Sonra daha iyi vurabilmek için kendisini zaptetmeğe çalışarak devam etti:

— Beni kıskandığını çoktan beri biliyorum. Bunu daha, Şükrana "Şendul" demeğe başladığın zaman anlamıştım.

Faruk müstehzî bir kahkaha attı:

— Seni kıskanmak ha? Ben mi seni kıskanıyor muşum? Peki ama senin neyini kıskanıyorum? Suratını mı, yoksa zekânı mı?

Tarık onun zayıf tarafını bulduğuna memnundu:

— Evet, dedi. Beni kıskanıyorsun. Bu çocukluktanberi devam ediyor. Fakat Şükranın beni sana tercih ettiğini görünce büsbütün çileden çıktın.

Şükranı sevmesi ihtimalinin akla getirilmesine pek hiddetlenen Faruk, kekeledi:

— Ne? Seni bu sersem tavuk için mi kıskanıyor muşum?

Darbelerinin hedefini bulduğunu gören Tarık devam etti:

— Kıskançlıktan çatlıyorsun! Hele bu miras meselesi çıkınca büsbütün kudurdun, benden nefret etmeğe başladın bu hislerini gizlemeğe bile lüzum görmedin, bunu bütün hareketlerinle gösterdin, herkesi âzap içinde bıraktın. Seni boğan hiddeti kusmadan bir saat bile geçiremiyorsun!

Faruk, kardeşinin üzerine atılıp gırtlağına sarılmamak için kendisini güç zaptediyordu. Bağırdı:

— Sus! Hele bu mirastan hiç bahsetme!

Tarık susmadı:

— Kıskançlık üzerinden akıyor. Babama, anneme, bana söylediğin her cümle ve her kelime de bu kıskançlığın kendisini gösteriyor. Beni istihfaf eder gibi görünüyorsun, çünkü kıskanıyorsun! Herkesle kavga çıkarmak istiyorsun, çünkü kıskanıyorsun! Şimdi ben zengin olunca artık kendini tutamıyorsun. Zehirini akıtacak yer arıyorsun. Kabahat annemdeymiş gibi zavallı kadına ıztırap çektiriyorsun!

Faruk, insana cinayet işletebilen korkunç hiddetlerden birine kapılmış, yumruklarını sıkarak duvara yaslanmıştı. Soluk soluğa:

— Sus! diye mırıldandı. Sus!

— Hayır susmayacağım! Çoktandır sana düşündüklerimi söylemek istiyordum, bana fırsat verdin. Dinle öyleyse!... Sabrı mı tükettin! Senin engerek dişlerini sökeceğim! Seni bana hürmete mecbur edeceğim!

— Sana hürmet etmek mi? Sana ha?

— Evet, bana!

— Sana hürmet etmek mi? Sen ki hırsın ve paraya tamaınla hepimizin şerefini ayaklar altına düşürdün, sen mi bana kendine hürmetten bahsediyorsun? *(Devamı var)*

Hikâye

Çok bilen

Nakleden: L. L.

Otomobille şimendifer istasyonlarına inip bir arkadaşını beklerken Hasan beyle tanışmak saadetine kavuştum. Bu beyi hayalinizde şöyle canlandırabilirsiniz: Kısa boylu, topuz gibi şişman, yaşı gayri muayyen, kısa ve sık sakallı, kıvılcım saçan küçücük gözlü ufak tefek bir adam.

Bana doğru yaklaştı, selâm verdi:

— Sabahşerifler hayrolsun beyefendi. Müsaadenizle kendimi takdim edeyim: Hasan.. Hasan Bilgili. Zatıâlinizle biraz konuşmak arzu ediyorum:

Ben kemali nezaketle cevap verdim:

— Hayhay beyim! Memnun olurum. Yalnız rica ederim, mümkün mertebe çabuk... Zira, trenle gelecek bir arkadaşımı bekliyorum.

O, tebessümle:

— Tabiî, tabiî.. Esasen ben de acele ediyorum, onbir kırkbeş trenine bineceğim.

İstasyonun saatine baktım: Tam dokuz dakika vaktimiz vardı. Sordum:

— Ne arzu ediyorsunuz, beyefendi?

Cevap verdi:

— Bendeniz çok öğrenmek arzusuyla yaşıyorum. Her vakit ve her yerde bilgilerimi artıracak, takviye edecek fırsatlar kollarım. Bu hususta zatıâlinizden de istifade edeceğime emini bulunuyorum.

— Ne şekilde?

— Ha, işte, gördünüz mü ya? Meselenin sıl müşkül ve esrarlı tarafı da bu zaten! İnsan bütün ömrünü bile çalışmakla, tetkikat yapmakla tüketse, yine öğrenemiyeceği birçok şeylerin mevcut olacağı şüphesizdir. Henüz kundakta küçük bebek iken babamın bana söyledikleri hâlâ hatırımdadır.

— Bunları bana da tekrarlıyabilir misiniz?

— Evlâdım demişti. Dünyada, benim bilmediğim bir şeyi bilen kimse yoktur.,,

İşte ben de a z m e t t i m, babamın bildiklerini elde edeceğim. Bu sebeple bir istifade temin etmek maksat ve ümidiyle her karşılaştığım şahısla konuşur, münakaşalara girişirim.

Cevabımı bekliyormuş gibi biraz durakladı:

— Ben size ne söyliyebilirim? Ömrümüzü münakaşa ve tetkikatle geçirmiş olmanıza bakarak bilgi deryanıza bir katreeik bile ilâve edemiyeceğimi muhakkak sayıyorum.

— Meselâ Kanunî Sultan Süleyman devrinde lâkerdanın fiyatı ne kadardı?

— Maalesef bu mevzular üzerinde ihtisasım yoktur. Bununla beraber Mart'ın, senenin üçüncü ayı olduğunu ve ismini Romalıların harp ilâhına borçlu olduğunu söyliyebilirim.

Bu malûmtı da meketbe giden yegenime medyundum. Hele buna o dakikada hatırlamış olmama da ek sevindim.

Hasan bey cevap verdi:

— Bunları herkes bilir. Halbuki bilfarz, yaban eşeklerinin derisinin çizgili olmasını ilmî bir şekilde izah edebilir misiniz?

— Hayır, maalesef.

— Ne yazık! Fakat bu şimdi bana başka bir şey hatırlattı: Acaba kadınlar yün bluzu ilkde- Acaba kadınlar yün bluzu ilk defa hangi günde giymişlerdi?

— Buna da cevap veremiyeceğim. Maamafih 1920 de İngilterenin futbol şampiyonasını kazanın takımın ismini bilirim; çünkü final maçının seyircileri arasında ben de vardım. Keza evinizde yılan, akrep varsa ve onları imha etmek isterseniz iki kilo kepek alır ve...

Hasan sinirlenmiş bir halde başını salladı:

— Birader, bunları haminnem de bilir! Ben, bilmediğim bir hâdiseyi, nasıl ve ne zaman olduğundan haberim olmıyan bir vakayı öğrenmek isterim.

O dakikada istasyonun öte tarafında tiz bir tren sesi duyuldu. Saatime baktıktan sonra sempatik muhatabıma:

— Bu gayet kolay! dedim.

O telâşla-

— Sahih mi söylüyorsunuz? Çabuk söyleyin, bu bilmediğim şey nedir?

— Treni kaçırdınız!

— !!!!....

Adamcağızın dili tutulmuştu.

BEŞİKTAŞ GÜREL SİNEMASINDA
26 Mayıs Pazartesi akşamı büyük temsil maruf film rejisörü
VEDAD ÜRFİ
KAN!!!..
piyesini bizzat temsil edecektir
FACİA 3 PERDE
Temsile büyük bir heyet iştirak edecektir. Biletler şimdiden gişeden tedarik edilebilir

Çocuk Hekimi
Ahmet Akkoyunlu
Taksim Talimhane Palas No. 4
Pazardan maada hergün saat 1'den sonra. Telefon 40127

Kadınlar için

Elma kabuklarından çay

Yenilen elmaların kabuklarını atmıyarak bunlardan çay yapmak mümkündür. Gayet ince soyulan kabukları süzgeç içerisine yuvarlak kesilmiş bir parça limonla beraber koymalı. Üzerine kaynar sıcak su haşlamalı. Süzülen suyu tekrar süzgeçteki elmalardan bir daha geçirmeli. Hasıl olan açık çaya şeker koyarak içmeli. Vücuda çok faydalıdır.

Meyvalı omlet

Ansızın gelen bir misafire pek çabuk yapılıp ikram edilebilen şu omlet nefistir:

Altı yumurtanın yalnız sarısının içine elli gram pudra şekeri atmalı, telle vurarak köpürtmeli. Diğer bir kapta aklarını da köpürtükten sonra ikisini biribirine karıştırmalı. Bir kahve kaşığı çiçek suyu, toz gibi dövülmüş bayat iki acı badem kurabiyesi, birkaç parça meyva şekerlemesini ince doğrayıp içine atmalı. İyice karıştırdıktan sonra tavaya tereyağı koyarak herhangi bir omlet gibi pişirmeli ve katlamalı. Tabağa aldıktan sonra üzerine ince toz şeker serpmeli.

(Eğer acıbadem kurabiyesi bulunmazsa, yerine iki çorba kaşığı makineden geçmiş bademle bir tatlı kaşığı un karıştırmalı.)

Kiraz şekerlemesi

Şekercilerden alınan ve pastaları süslemek için kullanılan kiraz şekerlemesini evde yapmak güç bir iç değildir.

İri ve çeşnili kiraz intihap ederek bir kilo çürüksüz olanlarından ayırmalı, sap ve çekirdeklerini çıkarmalıdır.

Bir tencereye bu kirazları, yarım kilo şeker ve bir bardak su koymalı, ateşte kaynatmalı, şeker ağdalanınca ateşten indirmeli. Bundan sonra delikli kepçe ile kirazları içinden alarak bir tabağa çekmelidir.

Ertesi gün tencereyi ateşe koyarken şurubun içine 250 gram şeker ilâve ile kaynatmalı, gayet ağdalı olunca bir gün evvel çıkarılan kirazları içine atarak bir iki taşım kaynatmalı, delikli kepçe ile tabağa çekmeli, tencereyi ateşten indirmelidir.

Üçüncü gün gene tencereyi ateşe koyarken daha 250 gram seker ilâve ederek bir gün evvelki gibi kaynatarak kirazları ilâve etmeli, bir iki taşımdan sonra kepçe ile almalıdır.

Bu kirazları hafif sıcak fırında kurutmalı ve sıkı kapalı kavanozlarda muhafaza etmeli. Eğer evde fırın yoksa kirazları büyük bir tabağa, yahut tepsiye dizerek üzerine cam kapamalı ve güneşte bir iki gün bırakmalıdır.

Pamplömus marmelâdı

Meyvacılarda satılan ve portakala benziyen (pamplömüs) isimli meyvadan pek âlâ marmelât yapılır. Bunun toz şekerle yerken pek hoşlandığınıza göre marmelâtını da seveceksiniz.

İki pamplömüs, iki portakal, iki limonu alınız, kabuklarını soyunuz, üzerlerindeki beyaz ince derileri ayıklayınız. Yuvarlak parçalara taksim ediniz. (Bıçağın keskin olmasına itina ediniz. Çünkü bıçak iyi kesmezse parçalara taksim ederken zorluk çekersiniz ve meyvanın suyu akar.)

İçindeki çekirdekleri çıkarınız ve derin bir porselen kap içerisine koyunuz. Üzerine sekiz bardak su doldurunuz.

Portakal ve limon kabuklarını ince ince ve uzun parçalara taksim ederek, kap içersindeki meyvalara ilâve ediniz. Bir pamplömus kabuğunu on dakika kaynar sıcak su içersinde bırakınız, oradan alıp soğuk su içinde bir buçuk saat durdurduktan sonra bunu da ince uzun parçalara keserek diğerlerine ilâve ediniz. 24 saat öylece bırakınız.

Ertesi gün bir tencereye boşaltıp bir saat kaynatınız. Sonra dört kilo şekeri içine katınız. Şeker tamamiyle eriyince tencereyi ateşten indiriniz. 24 saat gene öylece bırakınız. Ertesi gün bir iki saat daha kaynattıktan sonra daha sıcakken kavanozlara taksim ediniz.

Bu marmelâtı yapmak külfetlidir. Fakat pamplömusu sevdiğiniz için zahmetine katlanırsınız.

"Sen ve ben,, pastası

5 yumurta, 250 gram pudra şekeri, 125 gram nişasta, rendelenmiş bir limonun kabuğu alınmalı.

İçinin kreması: 2 tatlı kaşığı un 100 gram pudra şekeri, 2 yumurta akları ile 4 yumurtanın sarısı, 350 gram süt 100 gram iç badem, dövülmüş bir tatlı kaşığı rum veya konyak.

Üstünün harcı: İki çorba kaşığı kayısı marmelâdı ve ince uzun parçalara taksim edilmiş iç badem

Yumurtaların sarılarını toz şekerle bir kap içerisinde telle vurarak kabartmalı. Azar azar rendelenmiş limonu, nişastayı ilâve ederek karıştırmalı Nihayette telle çırpılarak sertleşinceye kadar köpürtülmüş akları hafifçe karıştırarak içine katmalı .Hamuru ikiye taksim ederek yağlanmış iki yuvarlak kalıba yahut küçük tepsiye dökerek fırında pişirmeli.

Diğer taraftan bir tencere içerisinde kremayı hazırlamalı. Şeker ve dört yumurta sarısı ile iki bütün yumurtayı telle çarpmalı unu ilâve etmeli ılık süt ve konyağı hafif ateşte karıştırarak pişirmeli. Kaynamağa başlarken ateşten indirmeli içine dövülmüş bademi ilâve ederek telle vurmalı, karıştırmalı ve soğumağa bırakmalı. İki tepsideki hamur fırında piştikten sonra arasına hazırlanan kremayı koymalı. Üzerine de bir iki damla sıcak su ile sulandırılan kayısı marmelâdını sürmeli ve kızarmış bademleri serpmelidir.

Tuna yıldızı

Yazan: *İskender F. SERTELLİ*

- 22 -

Rüstem bir gün kalede şöyle bir lâf duydu:

"Türkler müthiş bir çevirme hareketi yapmışlar ve düşmanın iki tümenini perişan etmişler.."

Doğan Beye koştu.

Rüsteme bu haberi veren, Doğanın gözcülerinden biriydi.

Doğan bu haberi aldığı için sevinmiyordu. Bilâkis çok kederliydi. Rüstem hayretle sordu:

— Neden sevinmiyorsun, amca? Yıldırım, düşmanın iki fırkasını perişan etmiş..

Doğan başını sallıyarak:

— İnanmıyorum, oğul! dedi. Böyle bir zafer temin edilmiş olaydı. Yıldırım bir fırka ile Niğbolu kalesine doğru yürürdü. Hiç olmazsa buraya bir miktar akıncı birliği göndererek etrafımızdaki muhasarayı püskürtürdü. Bunu yapmadı. Demek ki ovada hiçbir hareket yok. Karşımızdaki, sol cephelerimizde düşman kuvvetleri hâlâ yerinde sayıyor. Bir kımıldayış yok. Bu vaziyette duran düşmanın mağlûbiyetine nasıl inanılır?.

Rüstem amcasını ümitsiz bir halde görünce meyus olmuştu.

— Demek bu bir düşman uçurtmasıdır, öyle mi?

Diye sordu.

Doğan Bey:

— Evet, dedi, düşman bizi ümide düşürüp gafil avlamak istiyor. "Kaynak zift" tecrübesinin intikamını almağa karar verdiğini duyduğum düşman kumandanları bugünlerde kaleye her cepheden taarruza geçeceklermiş. Bu haber, o taarruzun başlangıcıdır.

— Ne diyorsun, amca? Düşman bütün cephelerden kaleye taarruza mı geçecek? Fakat, benim bundan haberim yoktu.

— Bu meşum haberi dün duydum. Çok canım sıkıldı. Sana söylemek istemedim. Eğer, yeni göndereceğim gözcüler de bu akşam dönünce aynı haberi getirirse, o zaman biz de yeni tedbirler almak mecburiyetinde kalacağız.

— O halde bu gece gözcülerin dönmesini bekliyelim. Ondan sonra elbirliğiyle tedbir alırız.

Rüstem bir anda sevinmiş, fakat amcasından bu meşum haberi alınca fena halde canı sıkılmıştı.

Demek ki düşman bütün cephelerden kaleye hücum edecekti.

Haçlıların (Niğbolu) kalesini bir an evvel ele geçirmek istediğine bakılırsa _ kim ne derse desin _ düşman sıkışık vaziyete düşmüş demekti.

Rüstem bu kanaatle evine döndü. Müsbet ve menfi iki haberi de sevgilisine anlattı:

— Çıldırmak işten değil Marta! Kale içinde mahsur kaldıkça kulakları sağır insanlar gibi, hakikati bir türlü duyamıyoruz. Gelen haberler beni sevindirmişti, amcam ise telâş ve heyecan içindedir.

Marta, Rüstemin kollarına sarıldı:

— Üzülme, koca aslan! Ilk gelen haberin doğru olduğunu iddia edebilirim. Endişeye mahal yoktur.

Rüstem kızdı:

— Beni daima böyle sözlerle teselli ediyorsun! Fakat, bu teselliler artık beni avutmuyor. Amcam, tehlikenin çok yaşlaştığını söyledi. Düşman orduları, kalemize üç cepheden birden hücuma geçecekmiş.

— Nereden duymuş bunu?

— Gelen gözcülerden..

— Yalan söylemişler.

— Gözcülerimiz yalan söylemezler.

— O halde yanlış duymuşlardır. Eğer düşman orduları üç cepheden birden kaleye taarruza başlarsa, ben bileklerimi keserim.

— Neden bu derece itimatla söylüyorsun, Marta? İnsan seni dinlerken, âdeta düşman orduları başkumandanından hususî bir haber almış sanıyor.

— Düşmandan hususî haber almağa imkân var mıdır? Biliyorsun ki, kimse ile temasım yok. Fakat ben kendi milletimi sizden iyi tanırım. Ordu gerisinde cariyeleri nin ve gözdelerinin kolları arasında eğlenen kral Skizmond eğer dövüşe karar vermişse, bu kuvvetini Niğbolu kalesinden evvel Yıldırımın üzerine göndermesi lâzımdır. Haçlılar kaleye hücum etmekle, fazla zayiat vermekten başka bir şey temin edemiyeceklerini pekâlâ bilirler. Karşımızda büyük ve geniş bir muharebe meydanı vardır. Haçlılarla Türkler bu meydanda dövüşeceklerdir. Bunu, sizin benden iyi bilmeniz ve tahmin etmeniz lâzımdır. Boş yere telâş ediyorsun, Rüstemciğim!

(Devamı var)

Niçin yeni Tokalon Pudrasını kullanıyorum

PRENSES ALLA TROUBETSKOY diyor:

- Son Moda ve cazip bir çok renkleri vardır
- Tanıdığım bütün pudralardan daha hafif ve daha incedir
- Hakiki çiçeklerin nefis kokusunu perestiş ediyorum
- Bütün gün sabit kaldığını gördüm Bu sır yani Krema köpüğü hiç bir pudrada yoktur.
- Rüzgâr ve yağmurda bile teni taze nermin ve gayet sevimli muhafaza eder
- Bundan daha iyi pudra olmadığına kat iyen eminim.

Beşiktaş, Beyoğlu, Usküdar, Eyüp, Eminönü, Kadıköy, Fatih kazaları Malmüdürlüklerinin Haziran 941 ilâ Ağustos 941 (3) aylık tekaüt ve yetim maaşları tediye cedvelidir.

TARİHİ:	Beşiktaş Malmüdürlüğünden: Mülkiye yetim ve tekalütleri	Askeri yetim ve tekaütleri	Beyoğlu Malmüdürlüğünden: Mülkiye yetim ve tekalütleri	Askeri yetim ve tekaütleri	Üsküdar Malmüdürlüğünden Mülkiye yetim ve tekalütleri	Askeri yetim ve tekaütleri	Eyüb Malmüdürlüğünden: Mülkiye yetim ve tekalütleri	Askeri yetim ve tekaütleri
3/6/941 Salı	1—150	1— 350	1— 200	1— 600	1— 300	1— 600	1— 40	1—100
4 „ „ Çarşamba	151—350	351— 700	201— 550	601—1200	301— 600	601—1200	41— 80	101—200
5 „ „ Perşembe	351—500	701—1000	551— 800	1201—1800	601— 900	1201—1800	81—120	201—400
6 „ „ Cuma	501—650	1001—1300	801—1050	1801—2400	901—1200	1801—2400	121—160	401—500
7 „ „ Cumartesi	651—800	1301—1600	1051—1300	2401—3000	1201—1500	2401—3000	161— ilâ	501—600
9 „ „ Pazartesi	801— ilâ	1601— ilâ	1301— ilâ	3001— ilâ	1501— ilâ	3001— ilâ	—	601— ilâ

TARİHİ:	Eminönü Malmüdürlüğünden: Mülkiye yetim ve tekalütleri	Birinci gişe: Askeri yetim ve tekaütleri	Fatih Malmüdürlüğünden: 2. nci gişe Askeri yetim ve tekalütleri	Mülkiye yetim ve tekaütleri	Birinci gişe: Askeri yetim ve tekaütleri	İkinci gişe: Askeri yetim ve tekaütleri	Kadköy Malmüdürlüğünden Mülkiye yetim ve tekalütleri	Askeri yetim ve tekaütleri
3/6/941 Salı	1— 400	1— 400	2801—3100	1—1000	1—1000	4501—5000	1— 400	1— 500
4 „ „ Çarşamba	401— 800	401— 800	3101—3400	1001—1750	1001—2250	5001—5500	401—1000	501—1100
5 „ „ Perşembe	801—1200	801—1200	3401—3550	1751—2500	2251—3000	5501—6000	1001—1400	1101—1600
6 „ „ Cuma	1201—1600	1201—1600	3551—3700	2501—3000	3001—3500	6001—6250	1401—1800	1601—2100
7 „ „ Cumartesi	1601—2000	1601—2000	3701—3800	3001—3500	3501—4000	6251—6500	1801—2200	2101—2600
9 „ „ Pazartesi	2001—2800	2001—2800	3801—4000	3501— ilâ	4001—4500	6501— ilâ	2201— ilâ	2601— ilâ

1 — Zat maaşları sahipleri nin muayyen günlerde gişelere müracaatla maaşlarını almaları lâzımdır. Aksi takdirde istihkakları umumi tediyattan sonra verilecektir.

2 — Tediyata sabahleyin saat **dokuzdan** itibaren başlanacak ve **on ikiye** kadar devam edecektir. Ve öğleden sonra saat (13,30) da tekrar başlanarak (17) on yedide nihayet bulacaktır.

3 — Maaşlarını Emlâk Ban kasından alacak olan zat maaşları sahiplerinin cüzdanlarının malmüdürlüklerince vizesine lüzum yok tur. Bunlar doğrudan doğruya bankaya müracaatla istikrazatta bulunabileceklerdir.

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme Umum idaresi ilânları

Muhammen bedeli (3011) lira (40) kuruş olan muhtelif cins ve ebatta 2842 adet pirinçten su musluğu (3.6.941) salı günü saat (11) on birde Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından açık eksiltme usulile satın alınacaktır

Bu işe girmek istiyenlerin .225, lira (86) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesaikle birlikte eksiltme günü saatine kadar kadar komisyona müracaatları.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.
(3866)

* * *

Muhammen bedeli (7125) lira olan 2500 adet üç renkli el işaret feneri (2.6.1941) pazartesi günü saat (15) on beşte Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (534) lira (38) kuruşluk muvakkat teminat ve kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını aynı gün saat (14) on dörde kadar komisyonreisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır.(3764)

* * *

Muhammen bedeli 50.000 (Elli bin) lira olan kılavuz, rayba ve frezeler 3.7.941 perşembe günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 3750 (üç bin yedi yüz elli) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini aynı gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 200 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerine satılmaktadır. (3844)

İstanbul Defterdarlığından

Sıra	Şubesi	Mükellefin adı	İşi	Mahallesi	Sokağı	No.	Matrah	kazanç	buhran	ceza
1	Eminönü	Dragomir Komandrof	Banker,	Tahtakale	Balkapan	10	Asg. V.	77.90	15.58	—
2	„	Kalyorisiz ve oğlu	Komisyoncu,	Ş. G. Köprülü	H.	13	2000.00	300.000	60.00	360.00
3	„	„ „	Komisyoncu,	Ş. G. Köprülü	H.	13	2000.00	300.00	60.00	360.00
4	„	„ „	Komisyoncu,	Ş. G. Köprülü	H.	13	Asg. V.	227.80	45.56	—
5	„	„ „	Komisyoncu,	Ş. G. Köprülü	H.	13	„	227.80	45.56	—
6	„	Dragomir Komandrof	Banker,	Tahtakale,	Balkapan	10	„	119.90	23.98	—
7	„	„ „	Banker,	Tahtakale,	Balkapan	10	76.15)	9.15	1.83	10.98
8	„	„ „	Banker,	Tahtakale,	Balkapan	10	Terkin)	Maimemuru tarafından yiz edilmiştir.		
9	Samatya	Ahmet	Kömürcü,	İnebey,	Teceddüt	23/6	72.00	0.22	0.16	0.14
10	„	Kadri	Kunduracı,	K.M. Paşa,	—	41/1	27.00	3.80	0.87	0.57
11	„	Hafize	Randevucu,	S. Hayrettin,	Hatuniye	12	45.00	58.50	11.70	70.20
12	K.Pazar	Cevdet	Ardiye,	Z.K.,	Sobacılar	12	144.00	64.80	12.96	11.66
13	„	Bedri Yavuz	Ahçı —	G.S.,	Keresteciler	179	80.00	00.75	00.15	—
14	„	Kadri	Yağ, peynir,	D.T.,	K. Pazar	8	72.00	7.44	1.49	2.62
15	Beşiktaş	Dimusten	Mimar,	Bebek	S. H. cadde	71	450.00	37.77	7.55	—
16	„	„	Mimar	Bebek	S. H. cadde	72	450	122.50	24.50	—
17	„	„	Mimar	Bebek	S. H. cadde	72	450.00	91.58	18.32	15.50
18	Galata	Angiliki Haralamboos	Yazı makinesi	Mü. zade	Y. kaldırım	47	270.00	79.22	15.84	14.26
19	„	Pavli Pavlidis	Terzi	Y. Cami	Darhan	3/5	115.00	10.64	2.45	1.60
20	Hocapaşa	Jorj Kapuano	Komisyoncu	Hubyar,	Hubyar han	1	—	83.94	33.58	83.94
21	„	Halil Arif	Avukat,	Hubyar,	Ananyadi han	8	„	10.54	2.11	—
22	„	Efronya Griza	Manifaturacı,	Hubyar,	Sultanhamam	61/63	—	293.56	—	—
23	Kasımpaşa	Hasan oğlu Kadir	Kahveci,	Camiikebir,	Külhan	16	90.00	20.30	4.66	—
24	„	Bayram	Ahçı,	Yahya kâhya,	Bahriye	321	54.00	0.24	0.05	—
25	„	Hüsnü	Bekâr odaları,	Camiikebir	külhan	12	135.00	7.21	1.44	1.30

Eminönü; Samatya, K.Pazar, Beşiktaş, Galata, Hocapaşa ve Kasımpaşa maliye şubeleri mükelleflerinden yukarda işi, ticaret yeri yazılı şahıslar terki ticaretle yeni adreslerini bildirmemiş ve tebliğe salâhiyetli kimse göstermemiş araştırmalarda da bulunamamış olduklarından hizalarında gösterilen yıllara ait kazanç, buhran, vergileri ile zamlarını havi ihbarnamelerinin kendilerine tebliği mümkün olamamıştır. 3692 sayılı kanunun 10, 11 inci maddelerine tevfikan tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur. (3984)

Beyoğlu Halk Sineması
Bugün saat 11 de, gece 8 de: 3 Büyük film birden:
1 — Ateş Kraliçesi. (Türkçe).
2 — Tayfun "Jorj Bankrof„ avantur
3 — Silâhşör Kovboylar.

Doktor A. Emanuelidi
Sirkecideki muayenehanesinin istimlâki dolayısile ayni sırada merkez Lokantası üzerine nakletmiştir.

Göz Hekimi Dr. Murat R. Aydın
Beyoğlu Parmakkapı, İman sokak No. 2, Tel: 41553

Dr. Şükrü Mehmet
Gureba hastahanesi cild ve zührevi hastalıkları sabık hekimi pazartesi, çarşamba ve cuma günleri 2 den 5 e kadar, Beyoğlu İstiklâl caddesi, No. 99, Tel: 40916

Radyo

24.5.1941

7.33	Hafif program		orkestrası
7.45	Ajans	19.00	Konuşma
8.00	Hafif program	19.15	Caz orkestrası
8.30	Evin saati	19.30	Ajans
13.33	Türkçe plâklar	19.45	Çifte fasıl
13.45	Ajans	20.15	Radyo Gazetesi
14.00	Riyaseticum hur bandosu	20.45	Seçilmiş şarkılar
14.45	Türkçe plâklar	21.00	Memleket postası
15.00	Dans müziği	21.10	Dinleyici istekleri
18.03	Karışık Türk müziği programı	21.40	Günün meseleleri
18.30	Ziraat takvimi	21.55	Salon orkestrası
18.40	Caz	22.30	Ajans
		22.45	Salon orkestrası

Dr. Kemâl Ozsan
İdrar yolları hastalıkları mütehassısı
Beyoğlu İstiklâl Caddesi No. 386
Bursa Pazarı Üstü Ohanyan Apartımanı Tel.: 41235

VAKIT matbaası
Kitap kısmını yeniden tanzim edip açmıştır
Kitap, mecmua, gazete basar.
Tâbiler namına dizgi işleri alır.

Birinci sınıf mütehassıs doktor NURI BELLER
SİNİR ve RUH HASTALIKLARI
Ankara Caddesi No. 71
Muayene saatleri: 15 den itibaren

Otel yapılmaya elverişli kiralık bina
Ankara caddesinin en muteber yerinde fevkalâde nazaretli bir vadar ve aydınlık bir bina kiralıktır.
Vakit gazetesi idarehanesine müracaat.

İstanbul Levazım âmirliğinden verilen harici askeri kıtaata ilânları

Beherine tahmin edilen fiyatı 335 kuruş olan 20.000 adet kilim kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 5.6.941 perşembe günü saat 11 de Ankarada M.M.V. satınalma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 4600 liradır. Evsaf ve şartnamesi 335 kuruşa komisyondan alınır. Taliplerin kanuni vesikalarile teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. (2299) (3829)

* * *

Gösterilecek yerde 16,560 lira 4 kuruşluk yol inşası kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 9.6.941 pazartesi günü saat 16 da İzmir Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. İlk teminatı 1243 liradır. Keşif ve şartnamesi komisyonda görülür. Taliplerin ihale saatinden bir saat evvel kanuni vesikalarile teklif mektuplarını komisyona vermeleri. (2439-3996)

* * *

Beher adedine 100 kuruş fiyat tahmin edilen 20.000 adet un çuvalı pazarlıkla satın alınacaktır. İhalesi 28.5.941 çarşamba günü saat 16 da Ankarada Lv. âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Kati teminatı 3000 liradır Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (2433-3964)

* * *

Beher metresine tahmin edilen fiyatı 120 kuruş olan 15.000 metre ekmek torbalığı bez pazarlıkla satın alınacaktır. İhalesi 26.5.941 pazartesi günü saat 11 de Ankarada M.M. V.Satınalma komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin 270 liralık kati teminatlarile belli vakitte komisyona gelmeleri.
(2437-3994)

* * *

Beher metresine tahmin edilen fiyatı 339,5 kuruş olan 20.000 metre kaputluk kumaş pazarlıkla eksiltmeye konmuştur. İhalesi 26.5.941 pazartesi günü saat 10,30 da Ankarada M.M.V. satınalma komisyonunda yapılacaktır. Kati teminatı 9290 liradır.Evsaf ve şartnamesi 339 kuruşa komisyondan alınır. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri. (2443) (4000)

* * *

Havi rengi 17.500 metre çift en veya 35.000 metre tek en yazlık elbiselik kumaş pazarlıkla satın alınacaktır. Tahmin bedeli 28.875 lira kati teminatı 4331 lira 25 kuruştur İhalesi 29.5.941 perşembe günü saat 10 da Ankarada M.M.V. bava satınalma komisyonunda yapılacaktır. Şartnamesi 145 kuruşa komisyondan alınır. Taliplerin belli vakitte komisyona gelmeleri.
(435-3992)

İstanbul Defterdarlığı Muamele ve İstihlâk Vergileri Merkez Tahakkuk Şefliğinden

	Mükellefin adı ve soy adı	İşi	Adresi	Hesap No:	İhbarnae T. ve N.	Tarh devresi.	Verginin nevi	Matrah Lira K.	Vergi Lira K.	Zam Lira K.	Yekûn Lira K.
1	Münir Bozkurt Kurt	terazi Fab.	Yenipostahane karşısı Kurt han	45-15	14-1-941 2/440	937	Muamele	2439.60	243.96	—	243.96
2	Ahmet ve M.Ali Babani,	Çivi imali	Balat kerestecileri No. 4	41.240	16-5.941 1/1020	938	Muamele	214.90	—	2.15	2.15
3	Hasan Suphi	Cevdet, Lâstik keten ayakkabı.	Beşiktaş İhlamur gazino sokak 1-2	41-170	14-5.941 1/1010	938	Muamele	734.87	73.49	73.49	146.98
4	„	„ „	„ „ „	„	„	„	İstihlâk	—	480.80	480.80	961.60
5	Yusuf Azmi	Trikotaj	Marpuççular Abut efendi han 21-23	45-255	22-4-941 1/255	„	Muamele	253.70	25.37	25.37	50.74
6	Simon Melekzatyan	„	Mahmutpaşa yarım han3	41-9	31-3-941 1/895	„	Muamele	900.00	73.72	90.00	163.72
7	„	„ „	„ „ „	„	27-1-941 1/791	„	Muamele	1920.00	192.00	192.00	384.00
8	„	„ „	„ „ „	„	29-3.941 1/890	939	Muamele	60.00	6.00	6.00	12.00
9	B. Ratman ve Yasef,	Raptiye imalâtı	Yeşildirek Sıvacıyan han 17	45-261	6-5-941 1/995	938	„	238.40	11.92	11.92	23.84
10	Muiz Laya	İrtiyat	Marpuççular yarım şişeci han 18	45-89	12-4-941 1/89	938	„	44.00	4.40	4.40	8.80
11	Zişan Güzellik enstitüsü	İriyat	Beyoğlu İstiklâl caddesi	45-256	28-1-941 1/962	938	„	180.00	18.00	18.00	36.00
12	Moiz Laya	İtriyat	Marpuççular Y. şişeci han 18	45-89	12-4-941 1/933	937	„	200.00	18.40	20.00	38.40

Yukarda isim ve adresleri ile işleri yazılı mükellefler yapılan araştırmalarda bulunamamış ve yeni adreslerini ve ya tebellûğe salâhiyettar bir kimseyi de şubeye bildirmemiş olduklarından taallûk ettikleri devreler ile ödemeğe mecbur oldukları vergi miktarları yukarda gösterilmiştir.
Keyfiyet 3692 No. lı kanunun 10 ve 11 inci maddelerine istinaden tebliğ yerine geçmek üzere ilân olunur. (4015)